

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az orosz haditengerészet.

Irta: gróf Teleki Sándor.

Budapest, február 2.

Nemrég került nyilvánosságra Oroszország haditengerészetének 1901. évre szóló költségvetése, melyből kitűnik, hogy haditengerészetére 97,000.000 rubelt fog kiadni. Ez összegből mintegy 38,000.000-t építkezésekre és ágyukra, 16,000.000-t a hajóraj erejének fokozására, 6,000.000-t új hajók építésére fog fordítani. Port-Arthur és Vladivostok erődjéire és védelmére 5,000.000 van előirányozva.

Oroszország küzdelme a tengerért az újabb kor történetének egyik legérdekesebb jelensége. Teljesen szárazföldi jellegű népe ösztönösen terjeszkedik a tenger felé, melyben politikai hatalmának erejét, támaszát keresi. Földrajzi helyzete, a partjainál elterülő tengerek sajátos alakulata feladatát megnehezítik. A meghódított vizeket ellenséges népek veszik körül; a kikötők bejáratát elzárja a jég. Kétszázötven éven át keresi Oroszország az utat a nyílt tengerhez; hatalmas, gyakran öntudatlan expenziójának ez a főcélja, s midőn a szabad oceánt végre eléri, új fagymentes kikötője egy más világrészben fekszik, mint egy tízezer kilométernyire fővárosától, melyet a nagy cár épp a tenger kedvéért épített a Néva partjára.

Midőn Nagy Péter cár a trónra lépett, a Keleti-tenger a svédké volt, a Fekete-tengeren a félhold uralkodott, a nagy Kaspi-tó perzsa hatalom alatt állott. A gyermek cár a Perejaszlav-tavon hajóival játszadozva a tengerről álmódzott, s midőn kis hajója, a „St. Péter” a Fehér-tenger jeges habjain a hatalmas hamburgi vitorlások mellett elhalad, Orosz-

ország tengeri nagyságának képe lebeg lelki szemei előtt. Huszonegy évvel később harminc hajóból álló flottájával Aland szigetnél megsemmisíti a svéd gályákat.

„Ha a cár a Keleti-tengeren egy kikötőt elfoglal, bármilyen történetik is, meg fogja azt tartani”, írja *Oxenstierna* svéd kancellár *XII. Károlynak*, s csakugyan a huszonkét évig tartó északi hadjárat végével Péter cár a Keleti-tenger ura lön. Győzelme délen nem volt ennyire teljes, de birodalma a Kaspi- és Fekete-tenger északi partjára terjedt. E harcokban, melyeket az oroszok a tengerért vívtak, a svédok és törökök igyekeztek őket feltartóztatni; a svéd tengeri hatalmukba kerítették s 1770-ben a törökök hadihajóit Tschesménél foglyujtják. A nagy cár halálával *Katalin* folytatja a nagy művet. Meghódítja az Azowi-t, hajói ellepik a Fekete-tengert s megtalálják az utat a Földközi-tengerhez. A kairadji béke megnyitja számukra a Bosporust s midőn a reichenbachi konferencia összeül, foglalkozik először az angol parlament Oroszország hatalmi terjeszkedésével.

Katalin cárnő halálával 1796-ban az oroszok büszkén tekinthettek a tengerre. Hajóik az európai flották között előkelő helyet foglaltak el, nyugaton és délen tiszteletet, félelmet gerjesztettek. Rövid száz év alatt a szárazföldi nép, melynek bölcsője a pusztákon ringott, tengeri hatalmassággá fejlődött, melyvel Európának számolnia kellett. *Nagy Péter* célja a megvalósuláshoz közelgett.

Bonaparte egyiptomi hadjárata az egyesült angol-orosz flotta működését tette szükségessé, s bár *Nelson* kicsinylőleg nyilatkozik az orosz hajókról, ezek kisebb-nagyobb csatákban többször résztvesznek; majd oroszok

és angolok a Keleti-tengeren mint ellenségek állanak egymással szemben, de *I. Sándor* cár trónraléptével a béke létrejö s a napoleoni harcok változó politikájának korában a tengerészetre nagy feladatok nem nehezdednek. Később, amidőn a függetlenségükért harcoló görögök támogatására az európai hatalmak szövetekeznek, az oroszok ismét a törökök ellen fordulnak s a *navarinói* nagy nap az egyesült török-egyiptomi flotta elpusztításával végződik. Létrejön 1829-ben az adrinápoli béke s míg az oroszok vetélytárs nélkül uralkodnak a Fekete-tengert, a török hajók megsemmisítve, *Varna*, *Kustendji*, *Poti* orosz kikötők . . . addig Keleten a perzsa háború végével a *Turkomachai*-ban kötött béke Oroszországnak biztosítja a kizárólagos jogot, hogy a Kaspi-tengeren hadihajókat tartson.

Mialatt az orosz seregek a lengyel és magyar földet tiporják, az oroszok a Kaspi-tengeren és az Aral-tavon megerősítik hajóállományukat, küzdenek perzsák és közép-ázsiai törzsek ellen, de elérkezik az idő, midőn nagyhatalmakkal és ezek hajóival állanak szemben. A betlehemi templom kulcsa felett folyt vitában *Mentschikoff* rideg válaszára megtörténik a hadüzenet. Az orosz flotta 1853-ban *Sinopé*-nél megveri a szultán hajóit s az orosz seregek elarasztják a Duna vidékét és *Örményországot*. Nemskóra megjelennek a francia és angol hadihajók; nem vitorlák, de gomolygó füstoszlopok tűnnek föl a láthatáron s Oroszország megérti a gőz hatalmát; tudhatja előre, hogy tengerészete e harc csak megaláztatást hozand. Ellenfelei, kivált Anglia, nemcsak hajóik száma, de az alkalmazott gőzerő által is hatalmasabbak. A *Fekete-* és *Balti-* épp úgy, mint a *Fehér-* és *Okhotski-*

T A R C A.

Utazás a szappanbuborékon.

Kurd Lasswitz modern meséiből.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Pista bácsi! Pista bácsi! Ide nézzen! Ez aztán a szappanbuborék! Milyen nagy, milyen pompás színekben játszik! Honnan is kapja e tarka színeket?

Kis fiamnak az örömtől csak úgy ragyogott az arca, amint házuunknak kertre nyíló ablakából az épp most fújt szappanbuborék lassan, alig észrevehetően ereszkedett lefelé. Még ajkai között volt a szalmaszál, balkezeiben pedig a szappanos vízzel telt csésze.

A kert lombos fáinak árnyékában Pista bácsival együtt ültünk kedvelt asztalunk mellett. Beszélgettünk, szivaroztunk s szivarjaink füstje mintha még élvezetesebbé tette volna e nyári délutánunk tisztá, de fűszeres levegőjét.

Hm, hm! — mondotta Pista bátyám, azaz inkább dörmögte s apró szemével hol fiamra, hol meg a felénk szálló szappanbuborékre nézett. — Eredj és magyarázd meg neki! Hm! Igazán kíváncsi vagyok, hogy hol kezdenél a magyarázatot! Bizonyosan az interferenciás színekről? Ugy-e! Szótudtam, előre tudtam! — Különböző hullámhosszak, hullámvonalak nem fűdhetik egymást — így folytatódná, így magyarázná tovább. S azt hiszed, a gyerek mindezt meg fogja érteni. . . . — Gondolod?

— A fizikai magyarázatot persze, hogy nem fogja megérteni, de hisz' erre szükség sincsen — válaszoltam kissé elfogult hangon. Minden magyarázat relativ, ezt bátyám is tudja s így annak irányát minden esetben a kérdező személy álláspontja szabja meg. Csak arra kell ügyelni, hogy magyarázatunknak tárgyát valamiképpen az egyének sajátos gondolatmenetébe illeszthessük be,

hogy azt már megszokott képzetekkel hozhassuk kapcsolatba. Kis fiannak gondolatmenetéből azonban a matematikai fizikának még fogalma is hiányozván — — —

— Még a szappanbuborékot sem vagy képes neki megmagyarázni — egészítette ki Pista bátyám a mondatot. — Ez igazán pompás! Kitűnően meg is fejtetted az okát! Világos, hogy meg nem magyarázhatod, mert nem találsz meg azokat a bizonyos képzeteket, azokat a feltétlenül szükséges gondolati kapcsolatokat. Ez az, amit magam is minduntalan hangoztatok! A gyermek a maga tapasztalataival — milyen más, különálló világ; vannak dolgok, melyeket soh'se bírnál vele megérteni, de másoknak agyához se tudnál azokkal félni! Így volt és így van ez mindenütt! A tudósnak halgatnia kell, a tanítónak hazudnia kell! — máskülönben megfeszítik, máglyára vetik, élelapokban kicsufolják — amint a divat éppen magával hozza. Oh mikrogen! mikrogen!

E két utolsó szót Pista bátyám inkább csak susogta. Meg sem értettem volna, ha már előbb egyet-mást nem hallottam volna a mikrogenről. Sokat nem tudtam róla, éppen csak annyit, hogy a mikrogen volt bátyám legutóbbi találmánya. A legutóbbi — mondom — mert ezenkívül még számtalan más találmánya is volt. Mindig ilyenmiken törté az esztét s lakását is valóságos laboratóriumnak rendezte be: fele a szobának alchimista-műhelyül, másik fele pedig fizikai kísérletek színhelyéül szolgált, hová idegennek csak különös kegyképpen volt szabad bepillantani. Félt, hogy titkaiból ellesnek valamit s épp azért szerette találmányait zár alatt tartani. Csak néhanéha esett meg, rendszeren együttlétünk legbizalmasabb óráiban, hogy egyet-mást elárult titkaiból. Ilyenkor mindig elcsudálkoztam Pista bátyámnak rengeteg tudományán, de még inkább azon a mély belátási és éles felfogási képességén, melylyel a tudományos módszerek szellemébe behatolva, azoknak horderejét a kultura haladására nézve méltatni tudta. És mégsem bírtuk rávenni,

hogy ezen szellemi kincseiből másoknak is juttasson valamit, s ennél fogva találmányairól sem beszélt soha, mert amint megjegyezte, azok az általa legújabbban felállított teóriák ismerete nélkül úgysem volnának megérthetőek.

Egy alkalommal magam is tanúja voltam, amint mesterséges uton anorganikus anyagokból tojásfehérnyét állított elő. Mindenképpen azon voltam, hogy e korszakalkotó találmányát — mely talán szociális viszonyainknak tökéletes átalakulását idézné elő — közkincsé tegye, ismeresse, vagy legalább gyümölcsöztesse; és nem azt felelte-e akkor nekem:

— Ugyan eredj! Talán azt akarod te is, hogy az emberek kinevessenek!? Ugyes értenék meg! Még értenek, hiányzik belőlük az a bizonyos szellemi kapcsolat! Egészen más világban élünk; az én világom idegen nekik! Talán ezer év múlva, akkor talán meg fogják érteni; addig csak hadd vitakozzanak, veszekedjenek! Egyik tizenkilenc, a másik egy híján husz! — — —

Amint már említettem, a „mikrogen” volt Pista bátyám legutóbbi találmánya. Nem tudom már bizonyosan, hogy egy egész kis készülék, apparátus akart-e ez lenni, avagy pusztán valami eddig még ismeretlen anyag? Mindössze csak azt értemtél belőle, hogy itt olyan valamiről van szó, aminek segítségével az összes létező dolgoknak tetszésük szerinti, úgy időbeli, mint térbeli kibébitése keresztülvírheto. A dolgoknak valamennyi érzékünk által elérhető kibébitését akarta a mikrogen lehetővé tenni, tehát úgy, hogy e kibébités ne csak a szemeinknek szóljon, amint az optikai eszközökkel már eddig is lehetséges vala. A mikrogen öntudatunk egész működési folyamát megváltoztatja és pedig úgy, hogy míg érzéseink minőségileg a régiak maradnak, mennyiségileg, azaz kvantitatív vonatkozásaikban megnövisülnek. Sőt azt is állította Pista bátyám, hogy e csudás szerzem segítségével az ember s vele egész szemléleti világát eredeti voltának milliomodik, de sőt billiomodik részére is képes összezsugorítani.

tengeren a cár vitorlásai a szövetségesek hajói előtt a kikötőkbe menekülnek. Már 1828-ban Pozzo di Borgo a pétervári kormányban ezt írta: „bár nem valószínű, hogy az angol hajórajt a Fekete-tengeren lássuk, mégis helyes lesz Sebastopolt a teger felőli támadások ellen kellőleg megerősíteni” s ime 1854-ben nemcsak az angolok, de az összes szövetségesek hajói Sebastopol előtt horgonyoznak s az oroszok a tengeren téllenségre vannak kárhozható. Miután a csatát Almónál elvesztik, Mentschikoff mit sem akar a tengeren kockáztatni. Védelem szempontjából szeptember 22-ikén az orosz hajókat a kikötő bejárata felé elhelyeztik és Kornuloff admirális minden erejét a várnak a szárazról való megvédésére fordítja. Sebastopol elesik s a krími hadjáratot véget ér a fahajó és a sima csövű ágyú korszaka. A párisi béke az orosz tengerészet fejlődésének útjába nagy akadályokat gördít. A Fekete-tengeren csupán partjainak védelméről gondoskodhatik, de midőn 1871-ben Európa nyugoti részén a franciák és németek véres harcai kötik le a figyelmet, 1870. októberében Gortschakoff herceg az európai hatalmaktól a párisi béke második klauzulájának megváltoztatását kéri. A Fekete-tenger-konferencián egybegyűlt hatalmak visszavonják az 1856-iki béke 11-ik §-ának intézkedéseit és Oroszország ismét ur a Fekete-tengeren.

Néhány rövid év a következő hadjáratig nem elegendő az orosz flotta újjászervezésére. Törökország 1864 és 1876 között tizenhat páncélos gőzöst épített s a Balkánt elárastó cári seregek nem részesülhetnek támogatásban a tenger felől. Az 1877—78-iki hadjárat a szárazon folyik le. A győzelmes sereg Konstantinápoly előtt hadihajók nélkül nem érzi magát biztonságban. Megkötik a sanstefanói békét s midőn a Berlinben egybegyűlt diplomaták a Balkán-félsziget számára új térképet rajzolnak, az oroszok megkapják Batumot s néhány évvel később kikötőjét megerősítetik. A cár levonja a két nagy háború tanulmányait, szervezi, fejleszti, erősíti a flottát, melynek gyors növekedése lekötötte Európa figyelmét. Néva-parti matrózok látogatása lázba hozza Franciaországot és Avelan diplomáciai feladatait Páris őrjöngő lakossága támogatja. Orosz

hadihajók megkerülik Aszsiát s a győzelmes és mégsem nyertes Japán ellenére új hazára találunk Port-Arthur kikötőjében. 1703-ban Nagy Péter megszerzi a finn-öböl, hogy hajóinak alapját biztos helyen rakhassa le, alig két századdal később II. Miklós európai flottája a Liaotung-félsziget sziklái között fölvonja a cári lobogót és minden az oroszé a Balti-tengertől a Csendes-óceánig.

Az utóbbi harminc év alatt az államok hadászati költségei óriás mérvben emelkedtek s ha összegezzük az európai államok hadügyi kiadásait, azt találjuk, hogy ott, ahol 1874-ben a szárazföldi seregére 100 millió koronát költöttek, jelenleg 145 milliót; a haditengerészetre pedig 189 millió koronát adnak ki. Oroszország haditengerészete még nagyobb kiadásokat követelt, mert míg költségvetése 1879-ben 99 millió koronát tett ki, ez 1890-ben 166 millióra, 1899-ben 323 millióra emelkedik. 1890 és 1897 között költségei a flottára 1946 millió koronát tesznek ki, az ezt követő három évben pedig 780 milliót. 1890 és 1899 közötti korszakban hajóépítésre kiad 663 millió koronát. 1898 óta pedig, hét évre beosztva, 240 millió rubelt irányoztak elő hajók és kikötő-erődök építésére.

Az orosz haditengerészet két részre van osztva: a Balti- és Fekete-tenger flotta. Egyiknek Kronstadt, másiknak Sebastopol a központi kikötője. Hajók létszáma jelenleg 28 csatahajó, 14 partvédő, 29 cirkáló és 168 első osztályú torpedó és ágyúszász; ezek között vannak hatalmas csatahajók, minők a Peresvet és Oslablja 12.674 tonnával, óriás cirkálók, minők a Gromoboi (14.367 t.) és a Rossia (12.200 t.). A Kaspi-tengeren és Aral-tavon kisebb flottillák őröknek. E hajókon 2627 tiszt és 29.850 matróz teljesít szolgálatot, azonban a tengerészethez tartozók száma a negyven ezeret meghaladja. Háború esetére az ugynevezett Önkéntes flotta 15 hajójával kitűnő szolgálatot nyújthat. E társaság, amelynek saját részvénytőkéje és igazgatása van, az admirális felügyelete alatt áll. Hajói békében katoná-, személy- és teherszállítással foglalkoznak Odessa és Vladivostok között, de há-

boru esetében fegyverzetten ellátva cirkálóknak gyanánt használhatóak.

Oroszország modern tengerészetének megalkotása nagy áldozatokkal járt, annál is inkább, mivel hajóinak nagy részét belföldön építette, minek folytán, tekintve iparának kezdetleges voltát, hajói a legdrágábbak. Minden hajótonnának építése 124-80 koronába kerül, míg ugyanazt Franciaország 98-06, Olaszország 62-60, Ausztria-Magyarország 33-60, Németország 24-01, Anglia 15 korona és 30 fillérral állítja elő.

A haditengerészet hadászati képességét sokkal nehezebb meghatározni, mint a szárazföldi seregek erejét. A hadihajók nagysága, gyorsasága, szénfogyasztása, gépezete, fegyverete, páncélzata és az ezekből folyó előnyök vagy hátrányok nézeteltérésekre, vitákra adnak alkalmat s a viszonylagos harci értéket az összes tényezők figyelembevétele mellett is bajos eldönteni. Egyedül a háború ítéltel a haditengerészetek felett. De addig is, míg e bíró előlépne, Oroszország erősíti, fejleszti, növeli tengerészetének hatalmát és igyekszik bizonyítani, hogy elsajátította azt, amit Nagy Péter cár a tenger művészetének nevezett.

BELFÖLD.

Szell Kálmán Bécsben. Mint a Budapesti Tudósítónak Bécstől jelentik, Szell Kálmán miniszterelnököt csak a jövő hét közepére, még pedig az akkor végbemenő ünnepélyes renúnciációra, várják oda.

A szabadalvúpart szervezése. A miskolci szabadalvúpart szerveződé közgyűlését ma délután 4 órakor tartotta meg nagy érdeklődés mellett. Liechtenstein József, az eddigi pártelnök, melegen üdvözölte a közgyűlést, melynek kettős célja van. Az egyik az, hogy a part új vezetőséget válasszon. Az összeűvöztet másik célja, hogy a jövő politikai állásra nézve nyilatkozzanak.

Szell Kálmán miniszterelnöknek — szólt az elnök — már két évi működése bebizonyította, hogy teljesen megélel Magyarország nagy érdekeit. Megemlékezik ezután arról, hogy a volt országos nemzeti párt belépett a kormánypartba és ezzel kétségteletlenül erősítette a szabadalvúpart számos kiváló tagjának belépésével. Ezzel a ténnyel nekik is számolniuk kell és azt hiszi, hogy a pártgyűlés is szí-

— De hát hogy csinálja mindezt? Mutassa meg! — szóltam hozzá.

Kiváncsiságom tetszett neki, mert magában csöndesen nevetett; majd alig érthetően dörmögte felém:

— Nem érdemes! Ugyan kinek magyarázok, minek magyarázok, úgy sem értenétek! Az emberek — ha nagyok, ha kicsinyek — mégis csak emberek. Egyik sem lát messzebb az orra hegyénél. Fogok is én velük szóba állani! Még csak éppen ez hiányzik.

— Pista bátyám — szóltam hirtelen — mondja csak, miként, hogyan jutott a mikrogen éppen most eszébe?

— A mikrogen — kedves öcsém? A dolog egyszerű! Ami kis fiadnak a szappanbuborék, az a mai tudós világ számára a mikrogen. Ez is talán egy játékszer, semmi egyéb; de mi haszna van, ha annak megértéséhez az emberi elméből hiányzik az a bizonyos összekötő kapocs? Magad is jól tudod, hogy a tudósok nem gyermekek s épp azért mindent meg akarnak érteni, mert mindennek megértéséhez igényt tartanak. Nos? — micsoda háborúság támadna közöttük, ha tanomat a nyilvánosság elé vinném? Balgaságot követnének el, hiszen annak megbíráhatása a mai emberek belátása körén jóval túl esik. Egyszerűen kinevetnének, bolondok házába... óh, de nem is mondom tovább.

— Sokat is bannám! — válaszoltam. Törődném is velük! A fő az igazság, amelyet kötelességünk még akkor is hirdetni, ha érte a félreismerés martírúmaait kellene elszenvednünk. Avagy a kulturának vívmányai nem mind ilyen módon létesülnek-e? Nincs igazam? Nos, halljuk érveit!

— De hogy ha a bizonyítékokat senki sem érti meg, — replikázott Pista bátyám. Nos? Mi lesz akkor, ha két különböző nyelven kezdünk beszélgetni? Hare és háború, melyben a kisebbség fizikailag vagy erkölcsileg tönkre megy. Ehhez pedig semmi kedvem!

— En azonban, ha a bizonyítékok hatalmában, kezem között vannak — Istenemre — soh'se hagyám el az igazságot! — válaszoltam kissé önzertes hangon.

— Hogyan? Kiskorokkal és vakokkal akarsz boldogulni? Azokkal akarnál sikra szállani? Igen? Volna kedved ezt meg is kísérteni? No jó, — jó, — akkor hát csak nézz ide, ... ugy-e, milyen piei jószág, — látod? ...

Pista bátyám zsebéből vett elő s onnan egy fureska kis készüléket vett elő. Néhány fémbe foglalt üvegesövecskéből, srófkából s egy skálából állott az egész. — Az üvegesövecskéket gyorsan orrom alá tartva, egyet-kettőt forgatott a srófkón s én éreztem, hogy ezalatt valami különös, szokatlan szagot szivtam be.

Kis fiam ugyanebben a pillanatban egy újabb szappanbuborékot bocsátott ki az ablakon s most még örömtelibb hangon kiáltotta felém:

— Oh nézzék! Nézzék, milyen gyönyörű! — s a kert felé szállogó buborékot óvatosan fujdogálta, nehogy az ablak párkányába ütközve, időelőtt szétpukkanjon.

— No lám, épp kapóra jött, tekints csak a buborékra — szólott hozzám Pista bátyám — s a mikrogen srófjait tovább forgatta. És a szappanbuborék ezalatt szemlélatomást növekedett, — nekem legalább úgy tűnt fel, — s mig magam folyton közelebb és közelebb kerültem hozzá, épp ilyen arányban távolodott tőlem kis fiam alakja, az ablak, melyen ült, az asztal, mely előtt beszélgettünk s a kert fája. Végre teljesen eltűntek szemem elől. Csak Pista bátyám maradt mellettem és láttam, amint kis üvegesövecskéjét zsebébe rejtette.

E pillanatban régi környezetünk mintha teljesen eltűnt volna s a mennyboltt, a meddig csak látóhatárunk terjedt, fehérés színben, mint valami óriási harang terjeszkedett szét fejük felett. Egy széles, befagyott tó felületén voltunk. A tó jege sima volt, mint a tükör, sehol egy repedés, sehol egy uszó jégcszilánk s mégis mintha nesztelen

hullámzó mozgásban volna az egész. Majd homályos alakok emelkedtek ki itt is, ott is a síkon.

— Mi történik velünk? — kiáltottam kétségbeesve. Hol vagyunk? A jégem? ...

— A szappanbuborék! — válaszolta hideg nyugalommal Pista bátyám. — Az, amit te jégnek gondolsz, nem egyéb, mint ama víz-hártyácskának felülete, mely a buboréknak legfontosabb alkotórésze. És tudod-e, hogy milyen vastag az a hártáréteg, amelyen mi most állunk? Emberi számítás szerint: mint egy centiméternek ötezredrésze; ötszáz ilyen hártáréteg egymásra fektetve adna összesen — egy millimétert.

Önkéntelenül felkaptam egyik lábamat, azt remélvén, hogy testem sulya ezáltal is veszíteni fog. Minden csodás voltunk mellett is olyan rémesnek tűntek föl Pista bátyám szavai, hogy szinte remegve kértem a bocsát:

— Az ég szerelmére — könyörgöm — ne üzzön tréfát! Hát valóság-e mindaz, amiről itt nekem beszélt?

— Persze, hogy valóság! De ne busulj, egyetlenegy hajad szála sem fog meggöngyölni! Jelenlegi nagyságodhoz viszonyítva a buborék hártárétegének szilárdsága egy kétszáz méternyi vastag vaspáncél keménységének felel meg. — Tudnod kell ugyanis, hogy mikrogenem segélyével összes vonatkozásainkban a külvilághoz az egység száz-milliomodrészének mértékére kisebbítettük meg magunkat. Ez magyarázza meg, hogy a szappanbuborék, mely emberi számítás szerint negyven centiméternyi körülettel bír, jelen esetben számunkra éppen akkora, mint a földgömb az embereknek.

— De hát akkor milyen nagyok vagyunk — mi? — kérdeztem, kétkedve Pista bátyám számításában.

— Hogy milyen nagyok vagyunk? Magaságunk megfelel egy milliméter hatvanezredrészének. A legerősebb mikroszkóppal sem volnánk felismerhetőek.

— És a házat, a kertet, az enyéimet — egyszóval az egész földet — miért nem látjuk innen?

AZ ÉN UJSÁGOM

NAPTÁRA most jelent meg.

Kedves mesék, történetek szívből-zsebből képek tarkítják. A színes kötésű naptár, melynek bolti ára 1 korona Az Én Ujságom minden előfétője ingyen kapja. Az Én Ujságom előfétő-tési ára negyedévre 2 korona. — Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10. sz.

vesen járul ahhoz, hogy azokat, akik Miskolcon a szabadelvűpárthoz csatlakoztak, a legszívesebben üdvözölje. Szolgálaton ez az egyesülés a haza javára és Miskolcon is a közjó előmozdítására.

A lelkesedéssel fogadott beszéd után elnökül njből Lichtenstein József, társelnököknek Görgey Lászlót és dr. Szabó Gyulát. Az értekezleten jelen voltak Lánzy Leo és Szemere Átilia orsz. képviselők is, akiket lelkes óvációkban részesítettek. Este banket volt.

A miniszterelnök köszönete. Nórádmegye szabadelvű értekezletének üdvözlő táviratára Széll Kálmán miniszterelnök ezt válaszolta:

A szabadelvű-párt nevében hozzám intézett sürgönyt nagy örömmel vettem, mely hálára kötelezett engem azon melegség, melylyel bizalmuknak szívesek voltak kifejezést adni, ennek a megnyilatkozása a legnagyobb értékkel bír számomra. Kérem tartsák meg számomra a jövőben is. Széll s. k.

A katolikus utonómia. A Pol. Ért. jelenti: Mint jó forrásból értesülünk, Ugron Gábor és társai elhatározták, hogy ha február 7-ig össze nem hívják a katolikus autonómiai kongresszus tizenkettes bizottságát, akkor ötven kongresszusi tag aláírásával kérni fogják a kongresszus összehívását.

KÜLFÖLD.

A halott királynő Londonban.

Budapest, február 2.

Az angol nemzet temette ma nagy királynőjét. Viktória királynő holnap már a frogmorei sírboltban pihen férje mellett, akiért soha nem muló fájdalommal viselte élete végéig az özvegyi fátlyolt. A temetés gyásznapja, amelyenél nagyszerűbbet nem látott még a világ, keresztülvonult London városán is, amelynek népe igazán, őszintén gyászolja azt a csodás asszonyt, aki egy fényes kornak emlékeit visz magával sírjába. Eppen abban az órában, mikor a gyászmenet London pályaudvarába érkezett, itt Budapesten gyászistentisztelet kezdődött Nagybritannia elhunyt királynőjéért. Az angol főkonzul meghívására, a kormány által megjelölt közéletünk fényes nevé előkelőségei és újra kifejezésre jutott ott a magyar nemzetnek hálával fokozott rokonszenve a nagy angol nemzet iránt.

— Mert látóköriünkön kívül esnek. De sőt ha a föld felé is számunkra, ez esetben sem fogsz belőle többet látni homályos derengésnél, mert parányi voltunk miatt összes optikai viszonyaink olyan változások estek át, hogy míg jelen új környezetünkről egészen világos képet nyerünk, régi világunktól — melynek pedig fizikai alapjainak számmilliószorta nagyobbak — teljesen különválva élünk. — Elégedjél most meg azzal, amit a szappanbuborék találás, azt hiszem, elég látványt fog nyújtani.

— Eppen azon esodálkozom — válaszoltam — hogy itt egyáltalán láthatunk valamit; hogy érkeink a változott viszonyok ellenére is csak úgy működnek, mint előbb! Jóformán egy fényhullámok hosszánál is kisebbek vagyunk, s a mi a molekuláknak és atomoknak szerepét illeti, azoknak jelenleg a rendestől különböző behatása alatt kell hogy álljunk. — Ugy-e?

— Ho-he — nevetett Pista bátyám szokott módorában. — Ugyan — mondó csak — mik azok az atomok, mik azok az etherhullámok? Egyáltalán mit is jelentenek? Bizonyos mértékek — nemde — melyeket emberek találtak ki emberek számára? Most kisebbeké váltunk s velünk együtt az összes méretek is megkisebbedtek. Mindennek azonban az érzéshez semmi köze. A fény, a hang és a nyomás számunkra változatlanul megmaradnak, mert „minőség”, „kvalitás”-számba jönnek. Csupán a „mennyiség”, a „kvantitás” változik meg, s ha most fizikai méretekét összehasonlítjuk az etherhullámok hossza is számmilliószorta kisebb volna.

Ezalatt tovább haladva, egy helyre érkezünk a szappanbuborékokon, hol körülöttünk átlátszó sugarak — szókókhöz hasonlóan — löveltek a magasba. E pillanatban egy rémes gondolat villant át agyamon, melytől ereimben a vér csaknem megfagyott.

— Mi történnék, ha a szappanbuborék most szétpattanna? Ha a szétprukkanás nyomán támadt vízcsöppek egyikére jutnék, Pista bátyám pedig a mikrogennel együtt egy másik csöppre? — Oh Istenem! Rám találna-e valaki? Mi válnék belőlem, ha hatvenhárom milliméternyi nagyságomban — azaz a picinységemben — kellene egész életemet át maradnom? — Szegény feleségem! Szegény

London, február 2.

Komor, fenséges gyászpompába öltözve várta London lakossága királynőjének koporsóját. A vasutok már tegnap temérdek embert hoztak az ország minden részéből. A fogadóknak már szállást sem lehetett kapni, úgy hogy sok ember az utcákon töltötte az éjszakát. Az utcákon hullámzó néptömeg száma milliókra rug. Különösen Westend és a Hyde Park felé özönlenek az emberek, akik mind gyászt viselnek. Már éjtél óta külön rendőri kirendeltség gondoskodik a rend és a forgalom fenntartásáról. A csapatok, amelyek egész éjjel érkeztek a vidékről, elfoglalták helyüket. Az utcákon gyászjelvényeket árulnak, a királynő fekete fátyolha takart arcáépevel. A Viktória-állomástól a paddingtoni pályaudvarig az egész utvonalon sűrű néptömeg folong. Mindenki jó helyet akar magának biztosítani, de a kivonult katonaság és rendőrség a gyalogjárókra szorítja vissza a kíváncsi tömeget. A házak ablakaiban gyertyák égnek és az erkélyekről biborszínű szövetek lengenek alá. Az utca lámpáit gyászfátyollal vonják be és a gyalogjárók mellett kandelabereket gyújtanak. A felállított tribünök oszlopait és üléseit biborszívet takarja, ami nem gyakorol valami gyászos benyomást, de sötét színével komoly hatást tesz a szemlélőre. A temetést rendező bizottság felhívást bocsátott ki a lakossághoz, felszólítva mindenkit, hogy tehetségéhez mérten járuljon hozzá a gyászmenet pompájához. Számtalan koszorút helyeznek el az utvonalon felállított oszlopokra, amelyeket örökzöld lombfűzér köt össze. A katonaság teljes díszben és gyászjelvényekkel vonult föl. A menetben 104 tiszet vezetése alatt háromezer gyalogos és lovas katona vett részt, míg a Viktória-állomástól a paddingtoni pályaudvarig vezető óriási utvonalon harminckétezer katona állt sorfalat.

A különvonat, amely a királyt és a királyi családot, továbbá Viktória királynő földi hamvait vitte, ma reggel 9 órakor indult el ágyuk dörgése mellett Gosportból és délelőtt 11 órakor érkezett meg Londonba a Viktória-pályaudvarra. Elnővér király, Alexandra királyné, Vilmos császár és a többi fejedelmi személyek rögtön a fogadóterembe mentek, ahol szívesen üdvözölték a portugál királyt, a belga királyt, a görög királyt, Ferenc Ferdinánd főherceget, az orosz trónörökös nagyherceget, a dán trónörökös, a svéd-norvég trónörökös, az aostai herceget és a többi fejedelmi vendégeket. Azalatt 12 testőr a koporsót a pályaudvar előtt álló egyszerű ágyutalpra tette, az országnagyok pedig a koporsóra tették a koronát, a jogart, a birodalmi almát és a térdszalag-rend jelvényeit. A Szent-Pál templomán ekkor fél 12-öt ütött.

Alighogy a koporsót az ágyutalpra állították, Norfolki herceg jelt adott Lord Robertsnek, mire

az a menet élén lévő csapatoknak parancsot adott az indulásra a Paddington-pályaudvar felé.

A sok ezer főnyi katonaság, a balkaron fekete szalaggal, lassu léptekkel haladt, miközben mindig újabb csapatok csatlakoztak hozzájuk, a melyek a szomszéd utcákon voltak felállítva. A menetben valamennyi fegyverem képviselve volt. Voltak ott gyarmati és indiai csapatok, matrózok, tengerészkatona és mindenféle más katonák. A katonaság után jött lóháton az idegen katonai attasék fényes csoportja. Ezt követte a hadsereg nagy vezérkara, Lord Robertssel az élén, aki a térdszalag-rend szalagját viselte és jobb kezében a tábornagi pálcát tartotta. Ezután következett a gyászmenet főhercege, amelyet Norfolki herceg vezetett lóháton. A herceg körül csoportosultak az udvari méltóságok és a leghíresebb angol nevek viselői. Az egyszerű ágyutalpal mellett, amelyen az elhunyt királynő hült hamvai nyugodtak, 18 szárazföldi és néhány tengerésziszti lovagot, akik az elhunyt királynőnek hadségei voltak. Közvetlenül az ágyutalpal előtt ment a lordkamarás és a főudvarmester. Az ágyutalpal magát nyolc ló húzta, amelyeken nyolc legényült aranyműzésű libériában. A lovak mellett királyi lovasok lépkedtek. A koporsó nehéz fehér selyemtakaróval volt borítva, amelynek sarkában a királyi címer volt himezve arannyal és ezüsttel. A halottas-kocsi oldalán tisztek mentek, utánuk pedig egy testőrtiszt jött, aki a királyi zászlót vitte. Azután jöttek kis távolságban a gyászolók, élükön Edvárd király, aki mellett jobbról Vilmos császár, balról a Connaughti herceg lovagolt. A császár, aki fehér lovon ült, skarlát-színű angol tábornagy egyenruhát viselt. A többi fejedelmi személyek hármass csoportokban szintén lóháton követték a koporsót és pedig a következő sorrendben: a portugál király a görög király, Ferenc Ferdinánd főherceg lovassági tábornoki egyenruhában az orosz és a svéd-norvég trónörökös, a német trónörökös a román és a görög trónörökös, a badeni nagyherceg Arnlóf bajor herceggel és Albrecht württembergi herceggel. A porosz 1. testőr-dragonyosrezrednek, amelynek tulajdonosa volt az elhunyt királynő, továbbá a wahlstatti Blücher herceg nevét viselő porosz huszárezrednek tiszti küldöttségei közvetlenül a királyi kocsi előtt jöttek. Az első kocsiban ült a királyné három leányával, a másodikban a belga király az elhunyt királynő három leányával. Azonkívül még sok kocsit követte a koporsót. A menetet az elhunyt királynő német ezredeinek altisztejei és legénysége és királyi testőrök zárták be. A közönség áhítatos csöndben nézte a menetet, mely London városán keresztül 2 és fél mérföldnyi utat tett meg.

1 óra 15 perckor a Paddington-pályaudvarra ért a menet. Onnan Windsorba vitték át a koporsót, ahová délután 2 óra 30 perckor érkezett meg.

gény gyermekeim! Megeshetik, hogy belélegzem, tüdőjébe jutok, s mialatt hirtelen eltűnésem fölött siránkozva e megmagyarázhatatlan veszteségüket panaszolják, ezalatt én vérben láthatatlan baktériumként tovább élek.

— Az egekre kérem, Pista bátyám! adja vissza régi alakunkat! Gyorsan! gyorsan! Még egy pillanat s a szappanbuboréknak végőrája útni fog! Csoda, hogy eddig tartotta magát! — Mióta is vagyunk rajta?

— Nincs mitől félned — válaszoló bátyám — a buborék sokkal tovább fog tartani, mint amíg mi itt leszünk. Időmértékünk is velünk együtt kisebbedik, úgy hogy amit te e helyen egy pernek tartasz, földi számításunk szerint nem több az, mint egy pernek számmilliódrésze. Ha a buborék csak tíz perreig lebeg a levegőben, ez az idő jelenlegi helyzetünkben épp egy emberöltőt tesz. Gondolhatod tehát ezek után, hogy a szappanbuboréknak lakói százezerszer gyorsabban élnek, mint jelenleg mi.

— Hogyan? Csak nem akarja velem elhitetni, hogy a szappanbuborék emberek is laknak?

— Miért ne? Persze, hogy vannak lakói s hozzá még olyanok, akik a kulturális fejlődésnek meglehetősen magas fokán állanak. Ugy bizony! Csakhogy idejük tízbilliószorta gyorsabban repül tova, mint a mi emberi időnk s ennek folytán minálunk emberi lényeknél, tízbilliószorta gyorsabban is élnek. Szinte azt mondhatnám, hogy szágulda, rohanva élnek. Világosabban szólva: három földi másodperc kitesz egy millió esztendő a szappanbuborékon. Egészen így áll a dolog, habár a buborék lakói előtt az esztendőnek emberi értelem szerint létező fogalma ismeretlen. Náluk az év fogalma nem fejlődhetett ki, mert buborék-gömbük sem szabályos, sem kellően gyors forgást nem végez. Ha elgondolod, hogy a szappanbuborékot, melyen most járunk, mintegy hat másodperccel azelőtt futta kis fiad: azt is elismerheted, hogy ez alatt a két millió év alatt épp megfelelő civilizáció fejlődhetett itt ki. Ezt azok a tapasztalataim is igazolják, melyeket már más buborékokon tettem s a melyeknek produktumai nem tagadhatták meg családi rokonságukat az anyafölddel.

— De hát hol, merre — találhatók a buborék

lakosai? Mutassa meg nékem azokat az embereket! Hadd lássam őket! Ezek a tárgyak itt körülöttünk talán növényeket képviselnek, amott meg félgömbölkáló kupolákban látok, amelyek talán egy város épületei? Emberek hasonló lényeket azonban hiába keresek!

— És ez igen természetes, mert bár érkeink működése számmilliószorta gyorsabb, mint a közönséges emberé, mégis százezerte lassabb, mint a saponoké, — érteve e szó alatt a buborék lakosait. Mig szerintünk egy másodperc tűnt tova, ők az alatt már 28 órát éltek. Ilyen arányban van itt minden meggyorsítva. Figyeld csak meg a növényzetet!

— Valószággal így van! — kiáltottam. Tiszta kivesszem, hogy itt e fák — mert nemde e korallak a képződmények a fák csoportját képviselik — szeméink előtt fejlődnek, virágnak és gyümölcsöznek? Es nini! Amott mintha egy épület néne ki földből!

— A saponok építik, s abban a percben, mely alatt ezt megfigyeljük, mintegy két hónapi munka eredményének vagyunk szemtanúi. A munkásokat természetesen nem láthatjuk, mert oly gyorsan mozognak, hogy e mozgásokról magunknak tudomást nem szerezhetünk. Node se baj; ezen is segíthetünk! Mikrogenem segítségével időérzékünket százezrednyi részére fogom finomítani. Szagold meg csak e kis csövecskét újra; jelenlegi nagyságunk megmarad, csupán az időmérőn változtattam.

A csövet erre orrom alá tartotta, s mialatt egyet-kettőt lélektemet, mintha tüstént egy nagy városba kerültem volna. Körülöttem nyüzsgő sokaság s emberekhez hasonló mozgó alakok. Csúpan abban különböztek a rendes emberektől, hogy átlátszóknak valának, ami kétségkívül onnan eredhetett, mert szappanból és glicerinnél származtak. Hangjokat is kivehettem, ellenben a nyelvet, melyen értekeztek, nem érthettem meg. A növényzetnek előbbi gyors fejlődése sem volt már szembevetendő, mert hiszen a dolgok rendjét a saponokéval teljesen egyenlő észlelőképeséggel szemléljük, akárcsak az emberek egymás között a földi organizmusait. Amit például előbb egy szökőkút vizsugarának tartottunk, az most egy gyorsnövésű fűfaj szárának bizonyult. Sőt mi

Windsor, február 2.

Óriási közönség várta a pályaudvaron a gyászvonat megérkezését, a Szent-György kápolnái vezető uton is sűrű sorfalat állott a nép, amely messze környékről idesereglett. A halottas vonat fél 3 órakor rohogott be a pályaudvarba, mire a királyi család tagjai, az angol arisztokrácia, a sok udvari és állami méltóság, akik a koporsót ide kísérték, leszálltak a vonatról és nemcsak a leemelték a koporsót is és rátették egy ágyutalpra. A gyászmenet már el akart indulni a Szent-György kápolna felé, a mikor egy kínos incidens történt. *A lafetta elé fogott lovak, amelyek hosszú ideig sebben és hidegben álltak, semmiképpen sem akartak menni.* Percekig tartott ez az incidens; a sok udvari tisztviselő idegesen forgolódott a koporsó körül és magát a királyt is kínosan érintette az incidens. Végre a matrózok kifogták a lovakat és maguk vontatták a lafettát drága terhével a Szent-György kápolnáig.

A kápolna elé érve, a királyi ház tagjai és a miniszterek, az udvari és állami méltóságok bementek a kápolnába, ahol akkor már sok peer és képviselő, az összes társadalmi körökből a legkiválóbb személyiségek gyűltek egybe. A pap-ság a templom ajtajánál fogadta a koporsót és a középhajón át az oltárhoz kísérté, melylyel szemben ravatal volt felállítva, amelyre a koporsót leletették. Az isteni tisztelet az angol egyház szertartásai szerint tartott meg, közben Csajkovszki, Gounod és Spohr himnuszait adták elő. A winchesteri püspök és a windsori esperes tartották az istentiszteletet és Canterbury érseke osztott áldást. Mély csend uralkodott, melyet csak a halk zokogás szakított felbe. Ezután hírnökök hangosan kikihálták az elhunyt királyt címeit. Beethoven gyászindulójának orgonán való előjátszásával végződött az istentisztelet, mire a királyi és fejedelmi személyek a Windsor kastélyba mentek. Viktória királynő holtteste hét-főig a Szt.-György kápolna mellett levő emlékkápolnában marad és azután Frogmoreba viszik, ahol eltemetik.

London, február 2.

Arra a részvét- és üdvözlő táviratra, melyet Russel tábornok a royal dragoonok tiszteletbeli ezredese az ezred nevében Vilmos császárhoz intézett, a császár köszönetet mondott a tábornoknak, valamint a derék ezrednek, a royal dragoonok-

több, most már a saponok is észrevettek minket s körénk csoportosulva különféle kérdésekkel ostromoltak. Lám, ezek is kíváncsiak — gondoltam magamban. Kölcsönös megértés mindazonáltal nem volt lehetséges köztünk, mert végtagsaikkal, melyek némileg a polip karjaihoz hasonlítottak, olyan fureca mozdulatokat tettek, hogy még e pantomimiből sem érthettünk meg semmit. Mindazonáltal barátságosan fogadtak s amint később megtudtuk, azt hitték, hogy földgömbjük egy előtűnik még ismeretlen részének lakói vagyunk. Különböző értelemmel is megkínáltak, ezek azonban alkalikus mellékiók miatt egy cseppet sem izlettek nekünk. De lassanként ezeket is megszoktuk s csak az az egy érintett kellemetlenül, hogy egy kortynyi üdítő vizet sem adtak; mindig csak valami levesféle folyadékkal szolgáltak nekünk. E világtelen egyáltalán minden, előtűnik eddig elképzelhetetlen állapotok szerint volt berendezve s a legnagyobb bámulatot keltette bennünk, midőn láttuk, hogy e megváltozott viszonyok közepette is a természet — jobban mondva az életnek teremtő ereje — e viszonyokhoz való alkalmazkodás és hozzásimulás által minő célszerű, sőt a legelőszérűbb berendezéseket létesítette. — A saponok valóban intelligens és művelt népek benyomását tették ránk.

Az evés, a légzés és mozgás, minden élő lénynek e nélkülözhetetlen szükségletei, ezek nyújtották nekünk a legelső támpontokat arra nézve, hogy nyilvokból egyet-mást megérthessünk, s hogy azt meg is tanulhattuk.

Miután szükségleteinkről a saponok a legkészségesebben gondoskodtak s Pista bátyám arról is biztosított, hogy otthonról történt távozásunk ideje — földi számítás szerint — egy tovatűnő szempillantásnál hosszabb távolmaradást sem jelent, örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy ez új világot közelebből is megismerhessem.

Az éjnek és napnak rendes váltakozását nem vettem ugyan észre, de a munkaidő után itt is — a mi rendes napi beosztásunknak megfelelően — nyugalmi idő következett. Nagy igyekezettel tanultuk ezalatt a sapon nyelvet, hogy azt minél előbb tökéletesen elsajátítsuk, e mellett gondot fordítva arra is, hogy a szappanbuborékok fizikai-

nak. Az ezred részvéte vigaszt nyújt neki gyászban. Az ezred bizonyára osztani fogja a feletti megelégedését, hogy főnökét a királyi hadserego tábornagyává nevezte ki. Mindeniknek még egyszer szívélyes köszönetet mond.

Gyászünnepély Budapesten.

Az elhunyt Viktória angol királynő emlékére fényes gyászünnep volt a délelőtti a kálvintéri református templomban. A puritán egyszerűségű templom erre az alkalomra gyászpompát öltött. Fekete drapériával borították a kapuzatot, a főhajót és a szőszéket, valamint a kórust. A templom előtt és a főhajó hosszszában díszruhás rendőrök állottak sorfalat Orinesay ker. kapitány és Bockelberg felügyelő vezetése alatt. A szentély feketével bevont padjaiban foglaltak helyet a megjelent előkelőségek, a kormány tagjai, a hatóságok lejei és az idegen államok képviselői.

A szőszék alatt külön helyen ült Thornton-Conway Károly budapesti angol konzul, Domonyi Brill angol konzul. Az első padokban ioglaltak helyet: gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, Hegedűs Sándor, Wassics Gyula, Piósz Sándor és Cseh Ervin miniszterek, gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke, Kemény Kálmán alelnök, Tallián Béla, a képviselőház alelnöke, gróf Csekonicus Andre és gróf Bánffy György záslúsurak, Széll Ignác, Gromon Dezső, Tarkovich József, nemeskéri Kiss Pál és Cseörgő Gyula államtitkarak, Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok, Rohonczy György altábornagy térparancsnok, Márkus József főpolgármester, gróf Károlyi György, Miklós Odön kormánybiztos, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Szilágyi Dezső, Rudnay Béla főkapitány, báró Radvánsky Géza, gróf Teleki Sándor és Szóts Pál orsz. képviselők, Radisits Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója Vámbéry Armin egyetemi tanár, László Fülöp festőművész, Földváry József kereskedelmi attasé és számos előkelőség.

Az angol konzulatus tagjaián kívül az idegen államok képviselői közül ott voltak báró Below német, Riffaud francia, Lufti bég török, Bariartarovic szerb, Saxlehner belga, Birnbaum Imre portugál, Margaritescu román. Altsehl svéd-norvég és Tiller Samu san-marínói főkonzulok. A konzulok mögött gyászruhás előkelő hölgyek foglaltak helyet, köztük: Apponyi Lajosné, Károlyi Istvánné, Teleki Sándorné és Scherr-Toss grófnők, Hegedűs Sándorné, Tisza Kálmánné, László Fülöpné szül. Guinness báróné, Földváry Emma s teljes számban a budapesti angol kolónia tagjai.

A gyászistentisztelet 11 órakor kezdődött. Az angol hölgyekből alakult énekkar megátó gyászdalokat énekelte. Majd megkezdődött a szertartás, melyet Tucker anglikán és Webster skót lelkészek végeztek. Majd a szőszékre lépett dr. Moody András budapesti skót lelkész és emlékbeszédet mondott Viktória királynőről. Nagy vonásokban vázolta az angol királynő életét és kiemelte, hogy a királynő családjának és hazájának szentelte egész életét. A szon-

lag s a saponok társadalmi viszonyait pontos tanulmány tárgyává tegyük. Különösen társadalmi viszonyainknak megismerése érdekelt, s épp ezért, hogy a legközvetlenebb megfigyeléseket tehessük, a fővárosba utaztunk, hol az államfűnek, a „Gondolkodók urá”-nak — amint itt hívták — be is mutattak. A saponok ugyanis „Gondolkodók”-nak nevezik magukat, s egészen jogosan, mert utonutílen tapasztaltam, hogy a tudományok ápolására igen nagy gondot fordítanak, sőt a tudósok vitatkozással maga az egész nemzet is élénk részt szokott venni. Nemsokára alkalmam nyílt erről személyesen is meggyőződni, aminek azonban csaknem megadtam az árát.

Tapasztalataimról rendes naplót is vezettem. Sok érdekes anyagot gyűjtöttem már össze, arra számítva, hogy majd ha a földre visszatérünk, becses adatokkal fogok rendelkezni a szappanbuborék kultúrtörténetét tárgyaló egyik művem megírásához. Egy körülményt, azonban — lájadalom — kihagytam a számításból. Midőn ugyanis újból megemlégsünk később oly hírtelen szükségessé vált, följegyzéseimről teljesen megfeledkezve, azokat nem vettem magamhoz, úgy hogy a mikrogen azoknak elhozatalát kizártam. Elég nagy szerencsétlenség!

Ki tudja, hol és merre szállingóznak az űrben kézirataim, porszemek alakjaiban? Örökre elvesztek bizonyítékaim arról, hogy valaha a szappanbuborékon voltam.

Mintegy két esztendő tölthettünk már a saponok birodalmában, amely idő alatt a közöttük elterjedt két főtanak hívei a legnagyobb ellentétbe kerültek egymással. A régi iskolának a világ létéről vallott, nézetét ugyanis egy Glagli nevű hírneves tudós kiméletlenül megtámadta s e támadás az ifjabb progresszista irány képviselőinél is helyesséssal találkozott. Glaglit e miatt — amint ez ilyenkor rendszeren történni szokott — a „Gondolkodók Akadémiája” ítélőszék elé állította a végett, hogy kiderítessék: vajjon fölfedezési és ideái nem államellenesek-e? Glagli ellenesé főleg azt hangoztatták, hogy új tanai a „Gondolkodók” által elfogadott és mindörökre megafalhatatlannak nyilvánított alaptörvényekkel ellenteknek. Azt követelték tehát, hogy Glagdi vagy vonja vissza tanait, vagy vesse alá magát a büntetések-

különös rendelkezéséből akkor nehezedtek meg uralkodásának gondjai, a mikor családi bajok sújtották. De a nagy királynő mély vallásosságában erős lélekkel tűrte a megpróbáltatásokat. Sőt uralkodásának fénykora az utánra esik, a mikor imádott férjét, Albert herceget elvesztette. Majd megemlítette, hogy a királynő rokonszenven viseltett Magyarország iránt és örömmel fogadta a budapesti „Bethesda” emlékkönyvét. Fia és utódja, VII. Eduárd király pedig, mint walesi herceg többször és szívesen időzött Budapesten. Végül meghatottan esztelte a királynő végnapjait. Megemlítette, hogy mennyi fájdalmat okozott az agg királynőnek a délafrikai háboru és ezután így szólt: *Vajha Viktória királynő megérté volna a délafrikai háboru szerencsés befejezését.*

Megható ima után a kórus és a közönség elénekelte a *God save our gracious King* című dalt, mire a gyászünnep véget ért.

A külföld minden nagy városában gyászistentisztelet volt ma az angol királynőért. Így Konstantinápolyban az angol nagykövetség kápolnájában, Bukarestben az evangélikus templomban, Szófiában, Cetingében, Tricsztben.

HIREK.

Budapest, február 2.

— BUDAPESTI NAPLO. Január 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— József főherceg legifjabb unokája. Regensburgból táviratozzák hogy Thurn Taxis Albert herceg neje Margit főhercegnő ma egy egészséges fiugyermeknek adott életet. A hercegnő tudvalevőleg második leánya József főhercegnak.

— Kiténtések. A király Schuk Ágost galói evangélikus hitvallású lelkész és a mosoni ágostai hitvallású evangélikus egyházmegye volt főesperesének, a tanügy és az egyház terén szerzett érdemei elismeréséül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, Quirini Gusztáv főmérnöknek a műszaki tanácsosi címet és jeleget, Karacsony Andre, Mailmarich Adam és Wutka Ernő mérnököknek a főmérnöki címet és jeleget s végül Faludi Béla és Flóridán János mérnököknek a főmérnöki címet adományozta.

— A kis főhercegnő halála. Bánfi János ifjúsági írónak nagy mesekönyve új kiadásban jelen-

nek, amelyekkel a tévtanok hirdetői mindenkor sújtatni szoktak. A Glagli-féle tannak főleg következő három pontját jelentették ki tévesnek és rombolónak:

Először: hogy a föld belseje üres, levegővel teli és kérge csupán háromszáz rőfnyi vastag.

Ezzel szemben azt állították, hogy ha a föld, melyen a „Gondolkodók” mozognak, üres volna, régóta beomlott volna. Már pedig Emsonak, a saponok Aristotelesének könyvében is az áll: „A föld tömör s a világ végéig nem fog széthomlani.”

Másodszor azt merte Glagli állítani, hogy a föld csupán két alapelemből áll, ugyint zsirból és lúgból. Ezek az egyetlen, örökfő fogva létező elemek. A föld ezekből mechanikus uton létesült, s minden, ami e földön van, csakis zsirból és lúgból állhat. A levegő sem más, mint ezeknek az elemeknek kigőzölgése.

Mindezekkel szemben azt bizonyította az ellenpárt, hogy a zsiron és lúgon kívül a víz és a glicerín is elemek, ezek pedig önmaguktól gömbölköt semmiképp sem ölhettek. A „Gondolkodók” birtokában levő legrégebb okiratban különben az áll, hogy „A földet egy Rudipudi nevű óriás saját szájjával fujta.”

Glaglinak harmadik tévtana arról szólt, hogy ez a föld nem az egyetlen föld, hanem ezenkívül végtelen sok más világ is, melyek mindannyian zsirból és lúgból lett üres gömbök. Ezek is szabadon lebegnek a légűrben, sőt azokon is laknak gondolkodó lények.

E harmadik tétel nemcsak tévesnek, de határozottan államellenesnek jelentett ki.

— Ha ugyanis a mi földünkön kívül még előtűnik ismeretlen égítetek léteznének, azok föltű a „Gondolkodók királyá” nem uralkodhatnék, holott az állam egyik sarkalatos törvénye éppen arról szól: „Ha bárki is állítani merészelné, hogy léteznek még emberek, kik nem tartoznak a „Gondolkodók királyá”-nak engedelmis alattvalói közé, az glicerínben addig forratassék, míg megpuhul.” Így érvelt az ellenpárt. A gyűlésen maga Glagli is felszólt, hogy állításait védelmezze s főleg azt hangsúlyozta, hogy az a tan, mely szerint a föld nem üres, hanem tömör, homlokegyenest ellenkezik azoknak véleményével, kik azt állítják, hogy a földet Rudipudi fujta. Már ugyan hogy volna

meg a karácsonyi könyvpiacra. A szerző karácsonyi ajándékul elküldötte könyve egy példányát *Valéria* főhercegnő leánykájának, a nyolc esztendő Erzsébet főhercegnőnek. A kis hercegnő halás volt az ajándékért, viszonzásul elküldte arcképét a főhercegi koronával díszített ezüst sarkos rámban és levelet is írt az írónak magyarul.

— **Új magyar nemes.** A király *Koczor* János Szeged szabad királyi város rendőr-őrkapitány helyettesnek és törvényes utódának, régi magyar nemességük epésgbentartása mellett, a *muraszombati* előnevet díjmentesen adományozta.

— **Wlassics Gyula a néprajzi muzeumban.** *Wlassics* Gyula közoktatási miniszter ma délelőtt a Nemzeti Múzeum néprajzi osztályát kereste föl a Csillag-utca 15-ik szám alatt, hogy megtekintse azokat a tárgyakat, amelyeket a Nemzeti Múzeum igazgatója és *Szeemayer* Vilhalm, muzeumi segédő, a párisi kiállításon szereztek be. A minisztert a néprajzi osztályban *Szalay* Imre igazgató, dr. *Jankó* János őr és *Szeemayer* Vilhalm segédő kalauzolták. A gyűjtemény három szobában van fölállítva. Az elsőszobában a grónlandi és izlandi, a másodikban a ceyloni, a harmadikban a sziámi és madagaszkari csoportok vannak. A miniszter nagy érdeklődéssel nézte és hallgatta végig kisérőinek magyarázatát és legnagyobb meglepődéssel adott kifejezést a látottak és hallottak fölött. A gyűjteményt a legközelebbi napokon a közönségnek is bemutatják. Ezt megelőzően az igazgatóság a sajtó képviselőit hívja meg.

— **Frigyes császárnő gyógyulása.** Frankfurtból jelentik, hogy *Frigyes* császárné, aki nagybeteg volt, most már a határozott javulás útján van. Fájdalmat nem érez, étvágya jó. Pedig nagyon aggodott már érte a környezete, amikor anyjának, *Viktória* királynőnek a halála mélyen sújtotta. A császárné most a *friedrichshofi* kastélyban tartózkodik, s orvosa tanácsára naponként sétál. Betegségének igazi okát most sem tudják, de a legnagyobb baj elmúlt egészen, a császárné életkedve visszatér. Az utóbbi időben nagyon érdeklődött az iránt, ami a világon történik, s a *Frigyes* császár emlékszóbról és a régi kronbergi vár tervezett renoválásáról szóló híreket örömmel olvasta. Gyermekei most mellette vannak, s vigasztalják bánatában. A görög trónörökösnek is ezért utazott *Friedrichshof*-ba.

— **Új kisdödvő.** *Rutikáról* írják: Legközelebb nyitják meg itt a második állami kisdödvőt, mely jó részben *Rutik* Péternek, a kassa-oderbergi vasút vezérigazgatójának közönségi létesítését, mert a vasutat és nevét 10 000 koronával járult az övintézet építéséhez. De nagy az érdeme *Berecz* Gyula török tanfelügyelőnek is, aki járhadhatatlan buzgólkodott az övodáért.

— az lehetséges? S különben is — kérdezte *Glagli* — ugyan hol állhatott akkor *Rudipudi* óriás, ha csak nem valamely más világtestre támaszkodott?

A régi iskolának tudós képviselői, az akadémikusok azonban a felhozott érveket semmibe se vetik; mindennek dacára mégis sikerült volna talán *Glagli*-nak két első tételét diadalra juttatnia, ha harmadik tételével nem kelti fel maga ellen a gyanút. A más világokról táplált és előadott nézete azonban oly sok politikai ékhatóságot árult el, hogy még legjobb barátai is féltek pártjára állani s érdekében közbelépni, mert eme állítása nemcsak államellenesnek, hanem nemzetellenesnek is tekintették. *Glagli* azonban eme tételt semmi szin alatt sem akarta visszavonni, úgy hogy leghatalmasabb elleneseli látva, hogy az akadémiának többsége ellene fordult, már is behozták a glicerinnel töltött üstöt, hogy abban addig forralják *Glagli*-t, amíg enged.

Tudva azt, hogy magam is e szappanbuborékon vagyok, melyet mintegy hat másodpercei előbb kis fiam egy szalmaszál végéről, az ablak lánya üve, maga fújt a kert felé, s látva, hogy a vita folyaman hangoztatott vélemények s nézetek hamisságának egy becsületesen gondolkodó lélek lesz az áldozata. — hiszen a „puhára forralás” egy sapon rá nézve minden körülmények között életveszélyes lehet, — egészen felbőszültem a sok ostoba föcségsé hallatára s nem állhattam meg, hogy közbe ne lépjek. Hirtelen eléptem szót kértem.

— Elment az eszed! — suttogta *Pista* báltám a tülemben s egészen közel simult hozzám. A legnagyobb szerencsétlenségbe döntöt magad! Meglásd, nem fognak megérteni. Kérlek, esenedsülj!

En azonban ügyet se vetve mindezekre, beszélni kezdtem:

— Uraim! Nemesen „Gondolkodók!” Kérem, hallgassanak meg. Egy pár megjegyzésem volna csupán. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy földjüknök mibenlétére és eredetére nézve felvilágosítást adhatok.

Szavaimat általános moraj fogadta. — Micsoda? Mit beszél? Hát az ur honnan, melyik világról való? Halljátok csak, miket hadar összevissza? Hiszen ez egy vadember! Valóságos barbár! O, — ő tudni akarja, ő szeretné nekünk megmagyarázni, hogy miként lett a föld, a mi

— **Inzultált drámaíró.** *Madridból* táviratozók: Amikor *Goldos*, az *Elcero* című dráma szerzője, tegnap a színházból távozott, egy ember odakiáltotta neki:

— *Le a szabadsággal! Le Goldossal!* A tömeg *Goldos* pártját fogta és éljenozte, miközben az őrséget szidta. E miatt polgári ruhás rendőrök felleptek a tömeg ellen. Az így keletkezett dühködésben egy rendőrgyűnk és két egyén megsebesült. A rendőrség az esetet jelentékeltenek tünteti fel és kijelenti, hogy az eset mindössze annyiból áll, hogy egy ember bottal megütött egy rendőrbiztos, minek következtében letartóztatták.

— **A nemzetközi békebizottság.** *Edvárdhoz.* A nemzetközi békebizottság, mint erről már megemlékeztünk, alkalmasnak találta *Viktória* királynő halála alkalmából hogy a boerok érdekében tegyen valamit s feliratot intézett VII. *Edvárd* angol királyhoz, hogy legyen kiméletes a boerok iránt. Most ismeretes már a felirat teljes szövege, amely ime a következő:

Sire! Az állandó nemzetközi békebizottság tiszteletteljesen bátorodik Főlséged előtt legmelyebb részvétenek kifejezését tolmácsolni ama mély gyász, szomorúság és fájdalom fölött, amely a császári és királyi családot és a nagy angol birodalom minden népét sújtotta és amely az egész világon mély részvéteket keltett. De kényszerítve érezzük magunkat ebben a pillanatban Főlséged elé azt az óhajunkat is juttatni, hogy uralkodása megszerezze Főlségednek azt a békét, amelyre egy nagy birodalom uralkodójának törekednie kell. Békét, amely az egész emberiséget beragyogó szerencsét hozhat népére. A dicső és nagy királynő elhunytá után, akinek utolsó óráit súlyos és gyászos körülmények zavarták meg, annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy az új unalom egyuttal a békés megoldások új érájának keletkezését jelenti, mert a történelem lapjai, amelyekre az új uralkodónak a trónalépése van fölírva a nagyságnak és nemességnek érzését kelthetik. Ezt pedig az emberiség most inkább, mint valaha, a legnagyobb hálával és elragadtatással fogadná. Van szerencsénk Főlséged iránt leg-tiszteletteljesebb aiazatunkat nyilvánítani. (Következnek az aláírások.)

— **A tanitók kaszinójának közgyűlése.** A tanitók kaszinója ma délelőtt tartotta évi rendes közgyűlést, amelyben *Veredy* Károly a kaszinó érdemes igazgatója bejelentette e tisztségétől való visszalépését. Ez elhatározását jelentésében egy napilapnak támadásával okolja meg és ezzel kapcsolatban örömmel konstataja, hogy az igazságügyminiszteri döntvény, amely közönségeknek minősíti a tanító életét veszi jövőben minden méltatlan támadásnak. A jelentés fel-

olvasása után *Rácskay* Rezső igazgató indítványozta, hogy *Veredy* Károly lelépő intéző igazgatót tiszteleti taggá válaszzák. A javaslatot a gyűlés egyhangulag, lelkesedéssel tette magáévá. Következett *Barócz* Pál 15-titkár, elentése. E szerint összesen 85 taggal szaporodott legutóbb a kaszinó tagjainak száma. 478 beltág és 73 külső tagja között van 8 tanfelügyelő, 6 képezési igazgató, 23 polgári és középiskolai tanár, 56 népiskolai igazgató, 381 fővárosi tanító és tanítónő és 78 állami és ölekezeti tanító. A szakbizottságok az egész évben tevékenykedtek. A kaszinó szamaritánus alapjának vagyona ma már 14 000 korona. A kaszinó zárószámadása szerint 505 korona készpénzt vizs át évi 187.2 korona kiadása után. *Gergely* István igazgató előterjeszti az új kötségyvetést. Hozzászóllottak *Tanos* Imre igazgató aki a vagyoni állapot kimutatását kérte és *Székács* Adolf, aki a szaklapokra fordítandó összeg emelését kérte. *Gergely* István igazgató megadta a felvilágosítókat, mire mezejtetlék a választások Intéző igazgató lett 102 szavattal *Erdő* József. Igazgatókká választották meg: *Ember* Károly, *Gergely* István, *Kiss* Károly és *Klement* Lajos tanitók.

— **Egy községi bíró multja.** Romantikus esetről ad hírt *debreceni* levelezőnk, aminek meg van az a figyelemreméltó vonása is, hogy meg is történt. *Fried* Dezső sülelmedi illetőségű *debreceni* biztosiási hivatalnok még 1892-ben elült. Felesége és négy kis gyermeke volt. A családjá minden elkövetett, hogy az elült nyomára akadjon, de mindéddig nem sikerült. A mult hónapban *Nagy* Ferenc sülelmedi gazdálkodó vendéglős *Debrecenben* járt s ott a vendéglőnek, akinek megszállott, elmondta, hogy tudja, hogy *Fried* Dezsőt meggyilkolták és kirabolták. *Fried* özvegyének azonnal elmondta e hírt a vendéglős, amire jelentést tettek a zilahi törvényszéknél. Megindították a nyomozást és a csendőrségtől ma jött értesítés szerint a rablógylósk *Kovács* Máté sülelmedi bíró személyében elfogták. A bíró beismerte a gyilkosságot és hogy 3000 forintot rabolt el áldozatától. A gyilkos úgy igyekezett lelkiismeretét megnyugtanni, hogy a rabolt pénzből 500 forinttal renováltatta a sülelmedi fatemplomot. Ezért is választották meg bírónak.

— **Ötven év.** A brassói kereskedelmi és iparkamara ma ünnepeite tennállásának ötvenedik évfordulóját. Délután 4 órakor a városban ünnepléses díszgyűlés volt, melyen *Fabricius* Károly elnök megnyitotta után *Thomas* Mór utkár a kamara 50 éves történetét olvasta fel. Azután az iparkamarai ház építésére 40 000 korona alapítvány létesítését határozta el. *Hegedűs* miniszterhez üdvözlő táviratot küldtek. Este díszlakoma volt.

— **Ingenyenyer.** A Podmaniczky-utcai kenyérszító boltban tegnap 10.000 adag kenyeret osztottak ki.

földünk!? Ez igazán pompás! — No hát halljuk, hogy is lett a világ?

— Azt, hogy miként lett a világ — kiáltottam most még hangosabban — senkimen tudhatja; sem én, sem önök, sem más valaki. Ti „Gondolkodók” a végtelen „szellem”-nek épp oly elenyésző részecskéi vagytok, mint mi ketten; annak a végtelen „szellem”-nek, mely minduntalan megzámolyhatatlan alakban jelentkezik megtestesülve. De azt, hogy ez a parányi kis világ, a melyen most mindnyájan vagyunk, hogy keletkezett, azt igenis megmondhatom. Az önk földje tényleg üres, belül levegővel teltet és kerge sem vastagabb a *Glagli* ur jelezte háromszáz rőfnél. És e föld is szét fog pattanni valamikor, de ez egy eszelet se aggasztja önöket; éveiknek milliója tünik tova, míg ez bekövetkezik.

A *Glagli*-párt hurrá, bravo és éljenzéssel kísérté szavainat és én még bátrabban folytattam tovább.

— Az is tény, hogy más lakott világok is léteznek; ezek azonban nem ilyen üres gömbök, hanem milliószorta nagyobb köhalmazok s körülbelül olyan emberek élnek és laknak azokon, mint amilyenek mi vagyunk. Ezek után azt is meg kell jegyezmem, hogy a szir és a lug nem az egyetlen létező elemek, sőt ezek egyáltalán nem is tartoznak az elemek közé; sokkal szövevényesebb anyagok azok, csupán a véletlen juttatott nekik szerepet az önk szappanbuborék-világán!

— Szappanbuborék-világ?!... S e szóra minden zúgóból az elégedetlenség moraja tört felém.

— Persze hogy az, — tolytattam tovább a legnagyobb elszántsággal, ügyet se vetve *Pista* bátyám kérélsére, bököséseire. Igen, igen, az önk világa semmi más, mint egy szappanbuborék, amelyet szalmaszállal kis fiam fújt s amelyet egy gyermek minden pillanatban ujjának legeszkélyebb nyomásával is tönkretethet. Kis világok mellett az én gyermekem persze hogy óriás-számú jön...

— Hallatlan! Türetelen! Blaszfémia! Örültés, amit beszél — zúgott mindenfelől a teremben s a tentartók csak úgy röpökötek fejem körül.

— Meg van bolondulva — kiabálták. Azt meri állítani, hogy a föld csak buborék, szappan-

buborék, s hogy a saját fia futja volna. A világeterítő édes atyjának adja ki magát. Kövezétek meg! Forró gliceribe vele!

— Tiszteljétek az igazságot! — kiáltottam. Egyik pártunk sincs igaza. Ertsetek meg! Kis fiam nem teremtette a világot, ő maga is a világban élve csak e gömböt fújt a fölöttünk uralkodó örök törvények szerint. Ő mitsem tud fölöltek, de előttek is örökre homály marad a mi világunk. Tudjátok meg tehát, hogy én „ember” vagyok, százmilliószor felülmulom nagyságotokat s tizbiliónszorta öregebb vagyok, mint ti. Kérlek, bocsássatok *Glagli*-t szabadon! Minek is vitatkoztok olyan kérdések felett, melyet halandó észszel soha fel nem értek!

— Le vele! Le *Glagli*-val! Dobjátok ki az „embert!” — dörögtek mindenfelől. Most, most mutasd meg hatalmadat! Hadd lássuk, kis ujjadnál szétpukkaszod-e a világot? Ugyan híd már kis fiamat, ketten talán többre mentek... és mialatt *Glagli*-t és engem a glicerinnel teli üstök felé hurcoltak, körülöttünk káromkodott s csufolkodva hahotázott a tömeg.

Minden erőmet meglesztetem, hogy a ránk várakozó embertelen kizásnak ellene szegüljek, de kárba vesztett minden fáradságom s már is úgy képzeltem, hogy a forró glicerinnel testemet érintette.

— Csak be vele! Az üstbe vele... majd meg-látjuk, ki pukkan meg előbb? — ordították újra meg újra.

... Forró gözök vettek körül, egy metsző fájdalom nyíllalt az át gerincemen... és...

— Mi volt ez? Mi történt velem? — kérdeztem szinte kábultan *Pista* bátyámtól.

— Egy másodpercenk százezredik része — a szappanbuborékon — válaszolta. A földön ezalatt semmi sem változott meg, minden a régi maradt. Eppen idejében zártam le a skálát, mert különben még lorró glicerinfürdőt vettem volna. Nos? Mit szólsz hozzá? Ezek után is tanácsolnád, hogy a mikrogegn nyilvánosságra hozzam? Hogyan? Azt hiszed, hogy megértenék? Meg tudnád magyarázni? Problád csak meg...

Pista bátyám józuen nevetett. E pillanatban szétpukkad a szappanbuborék s nyomtalanul tűnt el a levegőben... Kis fiam másikat fújt.

Fordította: *Kupcsay Felicián*.

— **Báró Eötvös József emlékezete.** Az Akadémia kistermében báró Eötvös József halálának 30-ik évfordulója alkalmából az Eötvös-alap országos tanítói segély-egyesület emlékkünnepélyt rendezett, melyen a tanügyi és népnevelés legkiválóbb képviselőin kívül nagy közönség jelent meg. Ott voltak: *Beöthy Zsolt, Azaméth Lajos* miniszteri tanácsos, *Tóth József, Mós-dóssy Imre* tanfelügyelők, *György Aladár*, dr. *Kiss Áron* stb. Az ünnepélyt a pedagógium ifjúságának daloskőre vezette be a Himnusz-szal, azután *Halász Ferenc* miniszteri osztálytanácsos nyitotta meg az ünnepélyt, lendületes szavakkal dicsőítve a nagy kultuszminiszter emlékét s azt a korszakot, amely a népoktatási törvényt meghozta. Beszédét így végezte:

Nyíltan vallom, hogy az a lángoló és nem lakadó ügyszerelem, amelyet magamban érzek, forrást szon lelkesítő szavakkal nyerte, amelyeket három évtized előtt halhatatlan Eötvösünk a magyar tanfelügyelői karhoz és a magyar néptanítókhöz intézett. Kévesen olvasták önközül a *Néptanítók Lapja* legelső számban megjelent ezen szöveget. Ennek hatása alatt lendült föl a magyar néptanítói kar egész közszelleme, amely az 1870-iki egyetemes tanítói közgyűlésen egész a legnemesebb idealizmusig emlékedett. Ezen lelkesedés és nemes idealizmus, fájdalom, nem sokáig tartott. Egy évtized múlva a néptanítói karon bizonyos zűbadság, elfásultság vett erőt. Mit észlelünk a jelenben? A tanítók jogai a legszelebbebb alapon tejjegtetettek. De mind ritkábban hangoztatjuk a tanítói kötelességeket és nem észleljük a nagy táborban a lelkesedésnek és idealizmusnak jellegzetes tüneteit. E nélkül pedig az a-b-c tanítás tisztán robotolás. Pedig van miért lelkesednie a magyar tanítói karoknak. Az a tudat, hogy a népmilliók lelkében ő kelti fel a hazafias érület oszrait, ő neveli a magyar nemzet gerincét, alkotó elemet kell, hogy a tanító lelkében lelkelje a lelkesedést, az idealizmust. Hassa át a magyar tanítói kart az a tudat, hogy ő a magyar nemzet megszűrdülésének egyik legfontosabb tényezője. Ilyen érzelmeikkel melegen fűdvölzöm önműket és az ünnepi közgyűlést ezennel megnyitom. Leikes élénzés hangzott föl e beszéd után, melyet dr. *Papp Ferenc* tanár szép ünnepi beszéde követett. Utána *Móra Ferenc* tanárjelölt szavata el nagy hatással lendületes alkalmi költeményét. Végül *Halász Ferenc* miniszteri osztálytanácsos mondott néhány záró szót és az énekkar a Szózatot adta elő.

Az emlékkünnep után évi rendes közgyűlést tartotta az Eötvös-alap egyesület az Akadémia kistermében. A közgyűlést *Lakits Vendel* nyitotta meg *Pétery Sándor* helyett, aki betegségére miatt maradt távol. Legelőször az idei költségvetést tárgyalták s alapul elfogadták a múlt hónapban tartott kezeli bizottsági gyűlés javaslatát. *Mauthner Ödön* fővárosi magkeskedő kétszáz koronát adományozott az egyesületnek, amiért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak neki. Nagy megelégedéssel fogadták a titkári jelentést a Takítók Háza dolgában és elhatározták, hogy memorandumot terjesztenek föl a miniszterhez, kérve, hogy ha az állam segítséget ad is a Tanítók Házának, ennek ügyét továbbra is a tanítóság vezesse, intézze. Elismerését lejezte ki még a közgyűlés *Dózsa Mihály* gondnoknak és néjének azért a buzgóságukért, amelylyel a Tanítók Háza dolgait ellátják.

— **A Vöröskereszt-Egyesület III. ker. főlkja** tegnapi tartotta a közgyűlést, *Benedek Sándorné* elnöklése mellett. A főlknek az idő szerint 85 fizető tagja és 2149 korona 32 fillér vagyona van. A választmány kisorsolt tagjai helyett megválasztották a következőket: elnök: *Benedek Sándorné*, alelnökök: *Schubert Edéné, Csajkó Alajosné*. választmányi tagok: *Bence Benéd, Kugler Józsefné* és *budai Goldberger Leona*.

— **Elfogott kasszabetörők.** A hátszéri rendőrség, mint tudósítónk jelenti, egy kilenc tagból álló kasszabetörő-bandát tett a héten ártalmatlanná. A szervezett társaság letartóztatása roppant érdekes módon történt. Január 27-ikén távirati értesítést kapott a rendőrség, hogy kilenc kasszabetörő tart a város felé. *Leukész József* főkapitány *Takács* rendőrbiztosnál gondoskodott a vendégek kelő fogadtatásáról s mire megérkeztek, már szemmel tartotta őket a rendőrség. Parasztruha volt az idegeneken s egy koresmába hajtottak. Innét éjszaka a takarékpénztárhoz mentek, de a kapun nem tudtak bejutni az épületbe s visszamentek a koresmába. Reggel a rendőrök átvizsgálták a kocsijukat és az ülőkösörben fegyvereket s reszelő-meg furószerszámokat találtak. A kasszabetörők ekkor menekülni akartak, de a rendőrök pisztolyt szegeztek ellenük és egynek kivételével valamennyit letartóztatták. Egyikük elmenekült, a rendőrök utána futottak, de nem érték el, a járőrök pedig nem merték a közlebe menni, mert egy hosszú kessel fenyegetőzött. Végre egy timárlégyt lóvon utána vágattat, az erdőben utolérte, kiesavarta a kezéből a kést és a rendőrök kezébe szolgáltatta. A betörőket átszállították a karánsebsi fogházba.

— **Beszámoló Hirsch báróné alapítványáról.** *Hirsch* báróné két millió alapítványából immár egy esztendőre adnak segítséget a magyarországi szegényeknek felekezeti különbség nélkül, hogy létfontartásuk mesterség vagy iparág megkezdése vagy folytatása által lehetővé tétessék. A kis emberek támogatására szolgál a nagy filantróp nemesszűvű özvegyének két millió alapítványa, amelynek tizen-négy havi működéséről *Forrai Gábor* pénzügyi megbízott, a napokban számolt be dr. *Weinmann Fülöp* közjegyző előtt. Az emberszeretet gyönyörű munkaságáról szól ez a beszámoló, amelyet az *Egyenlőség* közlése alapján a következőkben ismertünk:

A kezéles 17.520 korona költségen kívül 127.870 koronát, tehát összesen 145.390 koronát fordított alapszabályszerű céljaira. Ebből 317 kérvényre kapott 97.950 korona kamattalan kölcsönt, 188 segélyre szoruló 18.280 korona adományt és 75 oktatásügyi cél 11.640 koronányi támogatást. Legérdekesebb a kamattalan kölcsönök dolga. 213 legkülönbözőbb foglalkozású iparos, 60 kereskedő és 44 egyéb foglalkozású egyén részesült ennek jótéteményében. 1000 koronát 1 kapott, 800-at 2, 600-at 23, 500-at 12, 400-at 12, 300-at 105, 250-et 6, 200-at 98, 150-et 7 és 100-at 11. A segélyek közül a maximum 200 K., a minimum 40 korona volt. Az oktatásügyi célokat iskolák, tanítók, tanítónők, óvónők, tanulók támogatásával, ösztöndíjazással szolgálták. A beszámolás ideje alatt 17.156 korona részlet vált a visszatérítésre esedékessé. Ebből befolyt 12.210 korona, vagyis több, mint 70%, a hátralék 4936 korona.

Az alapítvány kezelői az elnökön és a pénzügyi megbízotton kívül geiseli *Guttmann Vilmos*, *budai Goldberger Berthold*, dr. *Friedmann Bernát*, dr. *Brüll Ignác* hevesi *Bischitz Lajos*, *Hercel Antóné* s *Pfeiffer Ignác*, akik személyesen győződtek meg minden egyes esetben arról, hogy kik érdemesek a támogatásra. A jelentést és a zárószámadást fölterjesztik a közoktatásügyi miniszterhez.

— **Házasság.** *Valter Arankát*, *Valter Nándor* zombori anyakönyvvezető leányát eljegyezte *Cserniczky Andor* pénzügyi fogalmazó.

Ij. Pekáry József államrendőrségi segédfogalmazó e hó 9-ikén tartja esküvőjét a gömörégyei *Serkén* néhai *Balogh Soma* osztálytanácsos özvegyének leányával, *Anna* kisasszonnyal.

— **A megszökött nagyfuvaros.** A *Lipótvárosi Takarékpénztár-Részvénytársaság* a mai számunkban megjelent *Haimsohn Gyula* nagyfuvaros szökésére vonatkozó közlemény helyreigazításaképpen a következők konstatalására héri fel lapunkat:

Igaz ugyan, hogy a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár-Részvénytársaság hitelegylete *Haimsohn Gyula* ingatlanára a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által első helyen adott 40.000 forintot közvetlen követő rangsorozatban való bekebelezés ellenében 20.000 forint váltóhittel engedélyezett, de ez a váltóhittel azonkívül még *Haimsohn neje*, *szül. Hembach Teréz* kezességével is biztosítva van, úgy hogy hitelegyletünket ez ügyből kifolyólag semminemű veszteség nem érheti.

— **Egy oláh legény rémtette.** Kosztandineszku *Tamá* pájusi romániai vámbivatalnok, romániai tilalmas területen talált két urikányi (hunyardmegyei) parasztot, akik 140 juhot legeltettek. A náluk talált igazolványokból kiderült, hogy az egyik *Fogas Juon*, a másik a tizenkilenc éves *Ming Illie*. A vámbivatalnok erre a vele levő két katonával összerellette a juhokat és *Runk* kézség felé hajtatta. Utókben *Fogas Juon* magyar területre menekült, *Ming Illie* pedig csendesen haladt a kísérők mellett, egyszerre a vámtiszt háta mögé került egy sűrű bokor mögött s ekkor a vámtisztet egy nagy bottal úgy feje átlötte, hogy szörnyet halt. *Ming* ezután a katonáknak azt mondta, hogy a vámtiszt kiegészett vele és elment engedjék tehát, hogy a juhokat hazaterelje. Ezt a katonák nem engedték, mire *Ming* a fegyveres katonát hátulról szintén feje vágta s ez is meghalt. A másik katoná feyvertelen volt és ijedében elszaladt, de a paraszt suban őt is utólrte és leöltötte. A tettes erre hazahajította a nyáját. Eközben megtalálták a meggyilkolt számtisztnél a bűnösök igazolványát és ez vezetett a gyilkos nyomára. Ilyes *Lajos* petrosényi csendőrmester kéze is kerítette *Minget*, aki bevallotta tettét s azt is, hogy a vámtisztól aranyóráját és 100 frankot, az egyik katonától 20 frankot rabolt el.

— **A farkasok áldozata.** Iglórlól írják, hogy tegnapi este *Podolgy* és *Szepes-Béla* határában farkasok megtámadták *Sommer József* béiai lakost és tizennégy éves llat. A szerencsétleneket a bestiák annyira szétmarcangolták, hogy ott maradtak halva a helyszínen. Reggelre csak csontvázuakat találtak meg s szétépett ruhaikról ismerték tel őket. A hatóság a különben is elszaporodott fenevadak kiirtására hivatalos hajtóvadászatot rendelt el.

— **Halálozás.** *Kornisi és pestvini báró Klockh Károly*, a kassa-oderbergi vasut forgalmi főnöke, 52 éves korában *Zsolnán* meghalt. Halála ott nagy részvételt kelt meg a néppárt hívei közt is, akik a vármai képviselőválasztás miatt oly kiméletlenül támadták.

— **A Dunáról.** A Duna jege ma délelőtt 10 órakor óriási repedésekkel lazulni kezdett a főváros mentén. Már az éjél kisebb csuszamlások történtek, s a közben a víz színe a Lánchídtól a *Ferenc József* hidig szabad lett. Kévessezt tel óra után nagy zajjal megmozdult a jég, s megkezdődött a zajlás. Óriási torlódások keletkeztek a hidoszlopoknál s a szép látványnak tömérdek nézője akadt. A földmívelésügyi miniszteriúmba érkezett jelentések szerint a vizviszonyokat illetőleg változás alig történt tegnapi óta, s a fővárosban 7 centiméternyi apadás mellett 189 centiméteren áll a Duna vize. A *Tisza* medencéjében, ahol sokkal hidegebb az idő, a jég változatlanul áll, épp úgy melléklolyóin is.

(x) **A Zoltán-féle csukamáj-olaj** teljesen szag- és íz nélküli és tápereje nagy. Úvege 2 korona. *Zoltán B.* gyógyszerüzében, *Sétátér-utca* és *Szabadság-tér* sarkán.

(x) **A prágai hátkénőcs** orvosilag kipróbált, melegen ajánlott szer, mely gyuladással sebeknél és daganatoknál mint fájdalomcsillapító, antiszeptikus, gyuladással-elenes, hűsítőleg, gyógyítólag a legjobb eredménnyel alkalmazható, miért is már mindenütt mint kitűnő házi szer tartják. Ezt *Fragner A.* gyógyszerüzében Prágában készíti és az itteni gyógyszerüzében is kaphatók. (Lásd a hirdetést).

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Dr. Kovács közpástája** (csakis félholdalaku védjeggyel valódi) 3 nap alatt minden kezét gyöngyöddé és teleré varázsol. Egy tégely 60 kr. Főraktár: *Dr. Kovács* gyógyszerüzében Budapest, *Gyár-utca 17.* Megjeleni „*Föltelt-tükök*“ kívánata ingyen.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **A Lipótvárosi Kaszinó művészestje.** A *Lipótvárosi Kaszinó* összes termeiben ma este folyt le az a nagyszabású művészest, melyet a kaszinó rendezőbizottsága *Kenyer* cím alatt az éhezők ingyen-kenyere javára rendezett. Azt est méltó volt ahhoz a nemes célhoz, amelynek javára rendezték s úgy rendezés, mint ötletesség dolgában pártját rikkította a hasonló esték sorában. A rendezőbizottság mozgósította a fővárosi irodalom, festőművészet és színpad előkelőségeit az est sikere érdekében, amely nem is maradt el. Egyszerre három teremben is folytak a művészi produkciók. A diszteremben lefolyt hangverseny kimagasló számai voltak *Saurer* hegedűjátéka, *Peony Irén* és *Olga* énekművésznők duettjei és *Pálmay Ilka* énekszámai. Egy másik terem *Varieté*-színpadán egy sereg mulatságosnál-mulatságosabb bohóságot adtak elő *Tollagi, Szerémi, Vendrey, Gábor, Náda* Béla, *Rózsahegy* ezenkívül *Pálmay Ilka* francia és angol kuplékat s (nyalka huszárunitormisban) magyar nótákat adott elő; *Bárdi Gabi* a modellből a *Csibiriri-Kakolót* énekelte s végül *Márkus Emilia* és *Kury Klára* a *Prinadonnák* című drámai apróságot adták elő. A kaszinónak egy harmadik, nyitott csarnokában a *magyar Quat's Arts* volt elhelyezve, amelyben francia mintára, a szerzők magok adták elő szerzeményeiket. Itt *Heltai Jenő*, dr. *Kronics József*, *Martos Ferenc*, *Márkus József*, *Latzkó Andor*, *Molnár Ferenc*, *Zoltán Jenő* és dr. *Ince Henrik* olvastak fel ötletes apróságokat, *Márk Lajos* festőművész karrikatúrákat rajzolt, *Forrai Miklós*, *Huszka Jenő*, *Kón László* egyes szerzeményeiket adták elő. A *Quat's Arts*nak *Heltai Jenő*, a diszteremben lefolyt hangversenynek *Faludi Miklós*, a *Varieté*-színháznak *Márkus József* volt a rendezője. Az előadók egyenkint és összesen nagy tetszést arattak s a tréfás előadások közben ki nem fogyott a közönség a kacagásból és a tapsokból. Legjobban ünnepelte a közönség mégis *Pálmay Ilkát*, *Kury Klárát* és *Márkus Emiliát*, ezt a hármas magyar női művésznagyságot. A nagyszerű est rendkívül előkelő és diszes közönséget gyűjtött a kaszinó termeibe, ahol még a hajnali órákban is csak nehezen lehetett mozogni. A művészi produkciókat lényes bál követte.

— **A modell.** A Népszínház ez operett-ujdonosságának mai második előadására is zsufoislag megett a színház nézőtere és előreláthatólag zsufoislag lesz holnap is. A modellnek ez a nagy sikere arra készítette az igazgatóságot, hogy az új operettet a holnapin, kívül, a hét folyamán még három esteire tűzze ki: és pedig keddre (6-ikére), csütörtökre (7-ikére) és szombatra (9-ikére).

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula speciálista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, *Andrássy-út 38. szám.*

A Nemzeti Színházról. Szombaton kerül színre a Nemzeti Színházban új betanulással és Somló Sándor új szcenérijával a *peleskei nótárius*, amelyet egy negyedszázaddal ezelőtt játszottak utóljára a Nemzetiben. A címszerepet *Ujházi* Ede játszsza, ezuttal először. Kivülre csaknem az egész személyzet részt vesz az előadásban. Az igazgatóság az apróbb szerepeket is elsőrangú művészeknek és művésznőknek osztotta ki, hogy méltó előadásban lássa viszont a Nemzeti Színház közönsége a magyar énekes boházatok klasszikus őst. A Nemzeti Színház legközelebbi újdonságai a következő sorrendben kerülnek színre: az első, lesz *Laczkó Andor Testvérek* című drámája, ezt követi *Suderman Morituri* című három egyfelvonásos a még márciusban színre kerül *Gárdonyi Géza* parasztréjátéka *A bor*, közben a *Demi-mondet* s az *Endre* és *Johannát* eleveníti fel az igazgatóság.

Magyar Színház. A Magyar Színház ma délutáni előadásán lépett föl először hosszas gyűngékedése után *Ledofszky Gizella* *A gésák* Molly-jában, amely a művésznőnek ismert, kitűnő szerepe. A közönség zúgó tapsal fogadta már kilépésekor a színháznak ezt a legkiválóbb művészi erejét, akit heteken át sajnosan nélkülözött a színpadon s az egész előadás végig a legzajosabban ünnepelte. Molly-ja különben tele volt azzal a finomsággal és bájjal, amely a kitűnő fiatal művésznő minden alakítását jellemzi s hangja szebb és csengőbb, mint valaha. Az előadást zsuolált ház nézte végig.

Pálmay Ilka a Népszínházban. Pálmay Ilka januári vendégszereplésének mind a kilenc estjére zsuolóságig megtelt a Népszínház szőtere. Ez a páratlan érdeklődése a közönségnek arra indította az igazgatóságot, hogy a művésznőt újabb vendégszereplésre nyerve meg. A megállapodás szerint Pálmay Ilka négyszer fog már legközelebb a Népszínházban játszani és pedig: pénteken, február 8-án a *Nebántsvirágban*, hétfőn, 11-ikén a *Szép Helénában*, szerdán 13-ikán a *Nebántsvirágban* és utóljára 14-én, csütörtökön, a *Huszárcsinnyben*.

A Bablélek a Nemzeti Színházban. *Fereneczy* Ferenc 3 felvonásos drámája a *Rab lélek*, amely a tegnapi esti várszínházi bemutatón annyira érdekelte a közönséget, a jövő héten a Nemzeti Színház műsorán is szerepel, még pedig háromszor, mindannyiszor egy-egy egyfelvonásos darabot adnak utána.

Színházak műsora. Nemzeti Színház. Hétfőn: *Rab lélek*. Keddén: *Troilus és Kresszida* (12 óra 7 óráig). Szerdán: *Rab lélek*. A miniszter előszobájában. Csütörtökön: *Hőfelérke*. Pénteken: *Rab lélek*, *Barátság*. Szombaton: *Peleskei nótárius* (új betanulással először). Vasárnap délután: *Hűség próbjája*, *Pártutók*. Este: *Peleskei nótárius*. Hétfőn: *Peleskei nótárius*.

Várszínház. Február 6-ikán *Dolovai nábó leánya*. Február 7-én *Csók*.

M. kir. Operaház. Hétfőn: Nincs előadás. Keddén: *Zsidó nő*. Szerdán: *Faust*. Csütörtökön: *Hunyadi László* (P. Bianchi Bianka vendégfellépéssel). Pénteken: Nincs előadás. Szombaton: *Alarcos bál* (a két államilag segélyezett színház nyugalmteljesítéséjére). Vasárnap: *Hoffmann meséi* (P. Bianchi Bianka vendégfellépéssel).

Vigorszínház. Hétfőn: *A titkos rendőr*. Keddén: *A titkos rendőr*. Szerdán: *A titkos rendőr*. Csütörtökön: *A titkos rendőr*. Pénteken: *Oeskey brigádéros*. Szombaton: *Oeskey brigádéros*. Vasárnap délután: *A titkos rendőr*. Este: *Oeskey brigádéros*.

Népszínház. Vasárnap délután: *Az ingyennelők*. Este: *A modell*. Hétfőn: *San-Toy*. Keddén: *A modell*. Szerdán: *Párisi élet*. Csütörtökön: *A modell*. Pénteken: *Nebántsvirág* (Pálmay Ilka vendégülépése). Szombaton: *A modell*. Vasárnap délután: *Napfogyatkozás*. Este: *Náni*.

Magyar Színház. Vasárnap délután: *A mikádó*. Este: *A postás fia*. Hétfőn: *A postás fia*. Keddén: *A postás fia*. Szerdán: *A postás fia*. Csütörtökön: *A postás fia*. Pénteken: *A postás fia*. Szombaton: *A postás fia*. Vasárnap délután: *Primalonnák*. Este: *A postás fia*. *Uránia*. Hétfőn: *1848*. Keddén: *XIX. század*. Szerdán: *1848*. Csütörtökön: *Amerika*. Pénteken: *Amerika*. Szombaton: *Amerika*.

A Hoffmann meséi a Telefon Hírmondóban. Offenbach fantasztikus operája a *Hoffmann meséi*, amely bemutatója óta állandóan műsoron van a magy. kir. Operaházban, kerül színre ma este. Az opera ez előadását a Telefon Hírmondó közvetíti, úgy hogy az előzetes órákban a lakásokban is végighallgathatók az est. Az opera előadásának közvetítése után még *egyszerre* lesz hallható a kagylókön keresztül 11 óráig, melyet az Emke és Elite kávéházból közvetít a Telefon Hírmondó.

MŰVÉSZET.

Madách ssobra. *Balassagyarmaton* végre komolyan hozzálátának, hogy érdemiek örökítse meg Négrádmegyey nagy fiának *Madách* Imrénének emléktét. Egy nógádi nagybizottság elhatározta, hogy a szobralap javára márciusban nagy Madách-ünnepet rendez.

Kitüntetett festő. Párisból telegrafálják, hogy *Mucha* osztrák festő a becsültel-rend lovagjává nevezték ki. *Mucha* tudvalevőleg Párisban él és különösen plakátjaival előkelő művészi nevet vívott ki magának.

A Nadányiné-ösztöndíj nyertese. Az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* igazgatósága január 31-én tartott ülésén az 600 koronás Nadányiné-féle ösztöndíjat három pályázó közül *Nagy Zsigmond* fiatal festőművészek itéte oda, aki a legutóbbi teli látáron *Jób* és *Shylock* című festményeivel vonta magára a figyelmet.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

Uránia. Ma jelent meg az *Uránia* népszerű tudományos folyóiratnak legutóbbi száma nagyon változatos és gazdag tartalommal. A szakavatottsággal szerkesztett és céljának teljesen megfelelő folyóirat egyik nagyérdéki. vonzó cikkét közöljük mai tárcánkban.

A Vasárnapi Újság február 3-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Visszaemlékezés a mai angol udvarra.” *Irtá Vámbéry* Armin. — VII. Edvárd angol király és neje legújabb arcképe; a királyi családjával; londoni dolgozószobájában. — VII. Edvárd király levele Vámbéryhez. — Az angol királyi kastélyok. — Képek Viktória királyné életéből. — Regénytár: „A szentandrási bíró fia”, *Jókai Mór* elbeszélése. „A lovaglómeister”, amerikai elbeszélés (az eredeti amerikai kiadás illusztrációival). — Vörösmarty és Balza bujdosása 1849-ben. — *Vándor* — Költemények: „Kicsi kis fejfék”, *Becsei Sándor*ól. — „Böcklin Arnold”. — „Verdi”. — „Koburg herceg vaesi vadászárságára.” — „A Millacher-kut pályatervei”. — Ezt a számot is számos aktuális kép díszíti. *A Vasárnapi Újság* előzetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Újdonságok”-kal és „Világkróniká”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadchivatalában.

FARSANG.

A Vasuti és Hajózási Klub művészestéje. A régi műcsarnok palotájában levő gyönyörű otthonában lényves művészestét rendezett ma a Magyar Vasuti és Hajózási Klub vigalmi bizottsága. Már napokkal ezelőtt elkelt minden jegy az estére és a derék vigalmi bizottság az érdeklődők nagy részét kénytelen volt a klub következő mulatságával kecsgetetni. Hauser János elnöknek és Fischer Sándor pénztárosnak, akik a munka legjavát végezték, minden készségük és szíveségük kimerült a jegyekért vívott csatározásban. A nagy érdeklődésre méltó volt a művészest. Viharos taps kísérte a nyolc számból álló program minden közreműködő művészt, közöttük volt: *Polányi Elemér*, *Roemer Carola*, *Semsey Mariska*, *Gáj Gyula*, *Kenedics Kálmán*, továbbá a hölgy vonósnegyes: *Bartókné Goldmark Kornélia*, *Dreuer Éva*, *Herman Erzsike* és *Horváth Irma*. Valamennyien zajos sikert arattak. Társasvacsora, majd reggelig tartó táncmulatság követte a hangversenyt.

A jeleni volt hölgyek névsora a következő: *Asszonyok:* *Árkóczy Jánosné*, *Apaí Ignácné*, *Berényi Lajosné*, *Bleier Zsigmondné*, *Bene Lászlóné*, *Banovits Kajetánné*, *Buzai Károlyné*, *Benedek Elemérné*, *Breuer Hermanné*, *Bránauder Dávidné*, *Bényey Zsigmondné*, *Bergmann Ernőné*, *Barna J. Gyuláné*, *Baumfeld Zsigmondné*, *Benyovits Adolfné*, *Benovits Miksáné*, *Belházy Sándorné*, *Bécher Jakabné*, *Bücher Mórné*, *Böhm Mórné*, *Beck Henrikné*, *Boin Romulusné*, *Becker Fülöpné*, *Csornák Edéné*, *Dömötör Vilmosné*, *Diek Arnoldné*, *Deutsch Alajosné*, *Erényi Abriéné*, *Engel Aladárné*, *Finda Józsefné*, *Farkas Somané*, *Fochler Ferenecné*, *Figli Józsefné*, *Fussi Ernőné*, *Fischer Györgyné*, *Gyárfás Dezsőné*, *Georgovits Pálné*, *Gosztonyi Mórné*, *Gundrum Szegfriedné*, *Gerő Henrikné*, *Györkös Ferenecné*, *Gyöngyosi Jánosné*, *Gellner Siegfriedné*, *György Gyuláné*, *Haas Odénné*, *Hauser Jánosné*, *Háger Józsefné*, *Hazy Hugóné*, *Hovey Sándorné*, *dr. Hódosy Lajosné*, *Horváth Hirsch*, *Hahn Adolfné*, *Halász Sándorné*, *Havas Mórné*, *Hirsch Samuáné*, *Hendel Lajosné*, *Hönig Sándorné*, *Illi Bélané*, *Jenny Fálné*, *Dr. Jenev Alfrédné*, *Künzi Károlyné*, *Kilus Gyuláné*, *Kocsy Ignácné*, *Kovács Ignácné*, *Kovács Gézáné*, *Kubányi Alfrédné*, *Kanka Henrikné*, *Kováry M. Lajosné*, *Klinger Lipótné*, *Kerekes Gusztávné*, *Kajári Lászlóné*, *Karavonicz Gyuláné*, *Konop Frigyesné*, *Kellner Mórné*, *Lakos Márkné*, *Ladányi Rezsőné*, *Lux Armaudné*, *Lukács Gáborné*, *Ladányi Károlyné*, *Hy Mathus: Nándorné*, *Méhely Pálné*, *Micsinyey Ferenecné*, *Marion Gyuláné*, *Miskolczy Aladárné*, *Menezer Fülöpné*, *Marsovszky Lászlóné*, *Mikolczy Rezsőné*, *Novelly Imréné*, *Nógrády Ferenecné*, *Orosz Józsefné*, *Ott Pálné*, *Oláh Gáborné*, *Póitz N. kapitányné*, *Petrovics Kálmánné*, *Pozsonyi Józsefné*, *Papp Jánosné*, *Pétery Gyuláné*, *Pucher Ottomárné*, *Rédl Gusztávné*, *Radányi Dezsőné*, *Rodiczky Károlyné*, *Steinberger Bódogné*, *Szemere Jánosné*, *Szabó Jakabné*, *Scheer Simoné*, *Strowsky Lajosné*, *Schmidt Lászlóné*, *Sármay Istvánné*, *Steckler Henrikné*, *Szende Mórné*, *Szűcs Bernátné*, *Siklós Lajosné*, *Schober Lajosné*, *Szendey Richárdné*, *dr. Szerbák Elekne*, *Szép Beláné*, *Szankóczy Mihályné*, *Szilágyi Arabella*, *Timár Jenőné*, *Tauber Gyuláné*, *Virányi Agostonné*, *All Ignácné*, *Vécsey Emilné*, *Waecht Károlyné*, *Wallach S-né*, *Weisz Jakabné*, *Weissmann Mórné*, *Wodianer Bélané*, *Wonnes Miksáné*, *Wagner Károlyné*, *Zsolnay Jánosné*.

Lányok: *Apaí Ilona*, *Apaí Margit*, *Apaí Vilma*, *Árkóczy Ferike*, *Balog Janka*, *Balog Szidonia*, *Beck Janka*, *Beck Mathild*, *Belházy Vilma*, *Bene Etelka*, *Berényi Irma*, *Bodiczky Erzsike*, *Bodiczky Mariska*, *Brand Lujza*, *Brand Terike*, *Breuer Aranka*, *Daróczy Mariska*, *Deutsch Renée*, *Dömötör Ilona*, *Dö-*

mötör Rózi, Fischer Aranka, Fochler Emma, Fochler Paula, Fussi Berta, Fussi Mária, Fucci Mathild, Fussi Teréz, Gerő Róza, Gerő Szeráf, Gosztonyi Margit, Grössinger Irén, Gutwillig Frida, Gutwillig Ella, Györkös Margit, György Margit, Haas Mici, Hahn Valéria, Hauser Stefánia, Heeg Fanny, Heger Elza, Hirsch Margit, Hönig Gizella, Horváth Lujza, Horváth Margit, Kafek Sára, Kanka Angela, Karovitch Ilona, Kocsy Ilona, Kovács Etelka, Kováry Piroška, Klein Szidike, Kulinny Mathild, Marsovszky Ilona, Mauthner Giz, Méhely Mariska, Müller Aranka, Nagel Ilona, Neugebauer Klótila, Neugebauer Margit, Nyíry Klára, Ottlik Izabella, Ottlik Rózsa, Papp Ilonka, Právidá Lujza, Pucher Adrienne, Pucher Edit, Radányi Emilia, Radányi Jolán, Rodiczky Erzsike, Rodiczky Mariska, Rogyák Elza, Schenk Sarolta, Schuschek Janka, Silbermann Jozsefné, Silbermann Mathild, Spitzer Blanka, Steinberger Irén, Steinberger Irma, Szabó Margit, Szankóczy Lenke, Szilágyi Ágotha, Térey Vilma, Török Aranka, Török Gizella, Weiss Aranka, Winter Cecilia, Wonnes Irén.

(A hajógyári tisztviselőik bálja. A *Duna Gőzhajós-Társaság* 6-budai hajógyára tisztviselőinek bálja tegnapp este volt a *Korvin-Vigadó* összes termeiben, *Szady* Beláné és *Suppan* Hermanné urnók védőségével. A táncotermet fényesen kivilágították, villamos lámpákkal díszített elővirággal és a D. G. T. jelvényeivel gazdagon felszerelték. A kapunál disztribusz matrózok álltak sorfalat. A hölgyeket kedves táncrenddel lepték meg. A bálon sok előkelőség jelent meg, így a többi közt: *Erényi Ulmann Lajos*, a társaság vezérigazgatója, *Bauer Vilmos*, a társaság könyvivőségének és ellenőrzési hivatalának főnöke, *Suppan Károly G. özv.*, hajózási főfelügyelő, *Spacul János* főfelügyelő, *Szendy Béla* az 6-budai hajógyár igazgatója, *Suppan Herman*, a hajógyár felügyelője, *Szalágyi Aurél* fogalmi igazgatósági felügyelő, a kültekki előkelőségek részéről pedig *Bence* Benő előjáró, *Perger* helyettes előjáró s. b. *Küldöttséggel* volt képviselve a cs. és kir. haditengerészet és a cs. és kir. 2. számú ruharaktár. A mulatság jelen volt hölgyek névsora ez:

Asszonyok: *Breitner Károlyné*, *Bacher Jakabné*, *Kristofoly Edéné*, *Gärtner Károlyné*, *Holzbauer Mátyásné*, *Kronstein Alajosné*, *Mitter Henrikné*, *Martin Gyuláné*, *Milde Józsefné*, *Novotny Antalné*, *Petersen Károlyné*, *Prohaskáné*, *Ráguja Gyuláné*, *Reinprecht Károlyné*, *Ruch Gézáné*, *Lümer Gézáné*, *dr. Reiss Mórné*, *Szende Antalné*, *Szendi Bélané*, *Suppan Hermanné* Tersák Frigyesné, *dr. Szilágyi Aurélné*.

Lányok: *Breitner Zseni*, *Fröhlich Lujza*, *Gärtner Karolin*, *Gärtner Mathilda*, *Hönig Irma*, *Höttig Irma*, *Holzbauer Lujza*, *Holzbauer Zsófi*, *Hoffer Borbála*, *Kronstein Elza*, *Kleinburg Stéfi*, *Ligethy Kamilla*, *Mott Mariska*, *Milde Olga*, *Novotny Mici*, *Pietersen Zelma*, *Petrovics Karolin*, *Ruva Margit*, *Reinprecht Katica*, *Szende Margit*, *Szende Vilma*, *Szabenszky Etelka*, *Terschak Malvin*, *Timner Róza*, *Tolnay Aranka*, *Träger L.*

Nyilttér.

Vérgyógyítás
HEMOPÁTHA.

Ezen új eredeti gyógymód bámulatos sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív, vese, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és borbájoknál. Biztos védelem szélhűlés és elmevaz ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (diplomátus) rendelés intézete van Budapest, V., Váci-kört 18. sz. alatt. Rendelés naponta 9-1 és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is keresel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Guber János arzenes víz
Kapható az összes svanyvíz-telepben, gyógyszerár-é drogeriákban.

Szt-Lukácsfürdő
TÉLI gyógykezelés. BUDAPEST.
Iszapfürdők, helyi iszapkezelés, s. b. olcsó ellátás. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

Országos tornaverseny. Az ezredetes únnepségek idején lezajlott országos ifjúsági tornaverseny nagy sikere arra indította a kereskedelmi minisztert, hogy minden üdők esztendő pünkösdi ünnepén megismétlődjenek az ifjúsági tornajátékok. A miniszter rendeletileg értesítette a tanintézetek igazgatóit a ver-

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, énauciroz találmányokat és beajestromoz védjegyeket és muatrakat. Felvilágosítás díjtalan.

senyek rendezéséről. Az országos tornaversenyeket az idén is pünkösdi ünnepekre, május 26. és 27-ik napjára tűzte ki a miniszter. A versenyekben a középiskolák négy felső osztályának tanulói, a polgári fiúiskolák V. és VI. osztályainak tanulói, a tanítóképezdek és a felső kereskedelmi iskolák növendékei vehetnek részt. Egy-egy tanintézetből a résztvevők minimumát 12-ben, maximumát a fővárosi tanintézetekre vonatkozólag 80-ban, a vidékiekre vonatkozólag 50-ben állapította meg.

TÁVIRATOK.

Róma, február 2. A kamara elfogadta ma a Verdi emlékeztetőről szóló törvényjavaslatot, melyet a szenátus már előbb elfogadott.

A délafrikai szabadságharc.

London, február 2. A Standardnak jelentik Pretóriából január 31-ikéről: Pretorius volt elnök visszatért Botha tábornoknál tett látogatásából. Békésítésre teljesen meghíusultak.

A kínai bonyodalom.

London, február 2. A lapok jelentése szerint a pekingi követek elhatározták, hogy első értekezletüket a kínai meghatalmazottakkal február 5-ikére tűzik ki. A követek a bűnös hivatalnokok megöltetését fogják követelni. Egy másik, január 31-iken kelt pekingi jelentés szerint Li-Hung-Csang irást kapott a császártól, amelyben az azzal vádolja, hogy ő az oka, hogy a szövetségesek kivégezték a paotingfui hivatalnokokat. Li-Hung-Csang ugyanis azt tanácsolta a hivatalnokoknak, hogy ellentállás nélkül adják meg magukat.

London, február 2. Mindeddig nem erősítették meg Li-Hung-Csang halálának a híréit. A Standardnak jelentik Sanghaiból január 31-iki kelettel, hogy Sang taotáj tagadja a Li-Hung-Csang súlyos megbetegedéséről szóló hír valóságát. Ugyanennek a lapnak jelentik ugyanarról a napról Tiencinből, hogy ott az a hír van elterjedve, hogy Li-Hung-Csang meghalt és hogy Juanszikait hívták Pekingbe.

Arabia királya.

London, február 2. A Reuter-ügynökség jelenti Bombayból: Ideérkezett hírek szerint Koveit mellett, a perzsa-öbölnél véres harc folyt. Bin Rasid Arabia királyának kiállta ki magát és 20.000 emberrel előnyomult Koveit felé. A koveiti seikek 10.000 emberrel vonultak ki ellene. Harcra került a dolog, amely napnyugtától hajnaliig tartott. Bin Rasid csapatai többször támadtak, de végre teljesen szétvertek. A seikek nagy zsákmánnyal tértek vissza.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Törvényjavaslat a kereskedelmi alkalmazottakról. Az Országos Iparegyesület tegnap tárgyalta összes szakosztályainak ülésén a kereskedelmi alkalmazottakról szóló törvénytervezetet. A vita Neuschloss Marcell előadásán minden részletre kiterjedő, tárgyilagos kritikájával indult meg.

Neuschloss nagyszabású fejtegetésében a tervezet több rendelkezését kifogásolta. De szerinte nincs szerencsésen megválasztva a javaslat benyújtásának ideje sem, tekintettel a kereskedelemnek mai kedvezőtlen helyzetére. Egyébként óhajtja, hogy a javaslatban foglalt kedvezményeket kiterjessék az ipari alkalmazottakra is és minden magánalkalmazottra. Szereti, hogy a biztosítás kötelezővé tévessék minden alkalmazottra nézve. kivétel nélkül betegségre, balesetre, halálra és akkorra egyaránt. Meg kell honosítani az állami biztosítás intézményét a munkaidő és alkalmazott egyenlő befizetési alapján az állam jóállása esetleg póthozzájárulása mellett.

Zerkovitz Emil a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének álláspontját jelölte ki és kiemelte, hogy a törvényjavaslatból eredő megterhelések nem iokoznak a gazdasági pangást. A munkaidő és szabadságit megőrzését méltányosnak tartja.

Kreutzer Lipót, a magántisztviselők országos szövetségének titkára támadja a kereskedőkörököt a javaslatnál szemben való idegenkedését. Mialt. A javaslatban nem látja a tönkösök rendkívüli megterhelését. Attérve a részletekre, különösen a nyugdíjnak és végkielégítésnek a javaslatban kontemplált módon való lenntartása mellett érvelt.

Mattekovics Sándor elnök sajnálatát fejei ki, hogy az itt nem képviselet kereskedelmi körök megámtadtak Helyreigazítja továbbá Kreutzernek azt a ténnesét, hogy nálunk az alkalmazottak jogviszonyai mindenek szabályozva és konstatálja, hogy éppen ugy vannak szabályozva, mint Ausztriában, továbbá, hogy Németországban is ugyanezen viszonyok 1900-ig így voltak szabályozva.

Huttl Tivadár konstatálja, hogy a kereskedelmi testületek meg nem foglaltak állást, hanem most tárgyalják a javaslatot. A pesti kereskedelmi testület rendkívüli közgyűlést hívott össze e tárgyban és javaslatának előkészítésére albizottságot küldött ki, amely a Neuschloss előadásának teljesen megfelelő véleményt fogadott el.

Béresi D. Sándor kijelenti, hogy a fővárosi kereskedők egyesülete szintén hasonló elveket fogadott el. Zerkovitz és Kreutzer személyes felszólalása után a szakosztály egyhangulag ellogadta Neuschloss Marcell javaslatát.

Igazgatósági ülés az Iparegyesületben. Az Országos Iparegyesület igazgatósága ma délelőtt gróf Zichy Jenő elnökléte alatt ülést tartott, amelynek fontosabb tárgyai a következők voltak: Dr. Soltész Adolf titkár felolvasta az egyesület életében a decemberi ülés óta előfordult nevezetesebb momentumokról szóló jelentését, melyet az igazgatóság tudomásul vett. Megyeri Krausz Lajos a jelentéssel kapcsolatban szövé tette az egyesületnek azt a fejtérjesztését, amelyet a hazai márványipar fejlesztésének szükségességét. Mattekovits Sándor végrehajtó-bizottsági elnök felvilágosítás után gróf Zichy Jenő elnök megjegyzi, hogy a magyar márvány kútinó, hanem a magyar márványipar kezdetleges és hatalmas pénzerő nélkül nem is lehet fejleszteni.

Arnstein Henrik és Neuschloss Marcell felszólalása után Mattekovics Sándor előterjeszti, hogy a végrehajtó bizottság foglalozzék a kérdéssel, melyet elöl előkészítés nélkül nem célszerű az igazgatóságban tárgyalni. Annak idején a bizottság meg fogja tenni konkrét proposícióit.

Azután Gelléri Mór igazgatónak Lukács Béláról írott emlékezésére következett, melyet a gyengédkedő igazgató helyett Neuschloss Marcell igazgatósági tag olvasott fel. A meleg színes és lendületes megemlékezés mély hatással volt az igazgatóság tagjaira.

Az iparpártolási szakosztály mult heti ülésének határozatait, és pedig gróf Széchenyi Lúrnének ismeretes két indítványát, továbbá a Hazai Beszerzési Források című kiadványra vonatkozó határozatot az igazgatóság elfogadta.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület ma délelőtt 10 órakor tartotta Pestvármegye szék-házának dísztermében évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen Kléh István udvari tanácsos, igazgatósági elnök elnököl. Legelőbben is melegen üdvözölte a megjelenteket és megállapította a közgyűlés alapszabály szerü határozatképességét.

A tárgysorozat első pontjára, az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak az 1900-ik évi üzlet eredményéről szóló jelentésére került a sor. A jelentés szerint az 19.0-ik üzletévben az ismeretes és már több év óta uralkodó kedvezőtlen gazdasági viszonyok még inkább kiélestedtek, olyannyira, hogy a gazdasági élet normális fejlődését csaknem teljesen megakasztották és ennek folytán az üzletek rendes menetére is hátrányos befolyással voltak. Ezen nyomtaszó viszonyok dacára sem állott be az egyesület forgalmában nagyobb esőkkenés, sőt ellenkezőleg, sikerült egyes főbb üzletágakat az elmúlt esztendőben is egészséges alapon tovább fejleszteni és ennek a körülménynek köszönhetően, hogy a közgyűlésnek kielégítő eredménnyel számoltatnak be. Az összes forgalom az elmúlt esztendőben 4.881.555.445 korona volt, amely összegben a készpénzforgalom 2.323.210.168 K. 91 f.-rel szerepel. Az 1900-ik évi tiszta nyereség 5.347.040 K. 76 f. Ebből első sorban az alapszabály szerü jutalékok vonatnak le, amelyek azonban a mult évről áthozott 619.816 K. levonásával csakis 4.727.224 K. 76 f. tiszta nyereség után vannak számítva és az ezután rendelkezésre maradó 1.904.981 K. 50 f.-ből osztalékra fordítanak minden egyes részvény után 500 K.-t, vagyis 5000 részvény után, a 25.000 K.-át tevő bétvegytelékek együtt 4.275.000 K.-t; köz- és jótékonyokra fordítanak 60.000 K.-t, a tisztviselők külön jutalmazására 60.000 K.-t, a tisztviselők külön jutalmazására 60.000 koronát a választmány szabály szerü díjazására 30.000 K.-t, a fönnyaradó 477.981 K. 90 fillért az 1901-iki üzletév nyereségy- és veszteség számlájára viszik át. A közgyűlés az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak, amely utóbbinak jelenését Bíró Zsigmond igazgató olvasta fel, minden irányban megadta a fölnemzényt. Ezután a kilepő felügyelő bizottsági tagok helyét töltötték be választás után. Ebben változás nem történt, mert Baumgarten Lajos, Dulmady Győző, dr. Falk Miksa, dr. Kléh László, dr. László Zsigmond, Polónyi Géza és Tahy István ismét felügyelő-bizottsági tagokká választottak. Dr. László Zsigmond, a felügyelő bizottság nevében köszönetet mond a bizalomért. Snehajda István pedig méltanvoita az igazgatóság és felügyelő-bizottság működését, amely bölcseségével, óvatosságával éppen olyan eredményt ért el, mint a dusabb esztendőben. A közgyűlés ezért bizalmat és köszönetet szavaz nekik. Az osztalék kifizetését a pénztáraknál már ma kezdték meg.

Magyar Általános Köszönbánya-Részvény-társulat. Béséből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Ma fejeződtek be azok a tárgyalások, amelyek királdi Herz Zsigmond, a Magyar Általános Köszönbánya-Részvény-társulat vezérigazgatója és A. Chenevière & Comp. genfi cég, mint egyik igen előkelő francia-svájczi pénzesoport képviselője között 12 millió frank 4 1/2%-os kötvény kibocsájtása ügyében folytak. A megállapodás értelmében a Magyar Általános Köszönbánya-Részvény-társulat 12 millió frank értékű, 41 év alatt visszafizetendő 4 1/2%-os kötvényt bocsájt ki amelyből a pénzesoport 9 millió frankot fix átvesz, míg a többi 3 millió frankot kötvényre nézve az opció biztosítják. Ezen kibocsájtás után a társulatnak a bankoknál levő összes függő adósságai visszafizettetnek és azonfelül a társulatnak még tetemes összeg fog rendelkezésre maradni a tatali bányá nagyobbítására és termelő-képességének emelésére. A tranzakciónak a Magyar

Általános Köszönbánya-Részvény-társulat részéről való ratifikációja végett a legközelebbi napokban rendkívüli közgyűlést hívnak egybe. Amint halljuk, és megállapodással egyidejűleg a Wiener Bankverein és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank birtokában levő körülbelül huszonegyezer darab részvény is az említett pénzesoport birtokába megy át. Ez örvendetes bizonyítéka annak a nagy bizalomnak, amelyet ez a külföldi előkelő pénzesoport a társulat bányáinak, különösen pedig a tatali bányának értékébe és fejlődési képességébe vet.

A The Mutual newyorki életbiztosító társaság mult év zarszámadására elkészült s bár megszóttuk, hogy a világ ezen legnagyobb és leggazdagabb biztosító társaságának eredményei óriási számokat ütnek meg, mégis méltán meglepő azon tetemes szaporodás, amely az intézet tavalyi eredményével szemben mutatkozik, kivált ha az uralkodó kedvezőtlen pénzügyi helyzetet tekintetbe vesszük. A Mutual, amely jelenleg közel 1700 millió franknyi vagyon felett rendelkezik, mint eddig, továbbra is megállja helyét, mint a világ leggazdagabb biztosító társasága és legnagyobb pénzügyintéze. A következőkben adjuk az 1900. évi zarszámadásnak kábelürröngy után érkezett adatait: Összes vagyon 1.637.840.000 (szaporodás 123.889.000) frank. Az aktívák többlete (nyeremény tartalék) 280.424.000 (szaporodás 31.966.000) frank, Biztosítottaknak készpénzben kifizetendő nyereségyosz-talék 1.000-ral 12.642.000 (szaporodás 1.347.000) frank. Összes bevétel 1900-ban 313.904.000 (szaporodás 8.771.000) frank 1.00-ban köölt és a díjak befizetése által lebonyolított új üzletek 911.948.000 (szaporodás 35.022.000) frank. Ervényben levő életbiztosítások és életjáradékok 5.914.496.000 (szaporodás 460.273.000) frank, Kérvényutalajdonosoknak 1900-ban teljesített kifizetések 136.889.000 (csökkenés 38.000) frank.

TAJÉKOZTATÓ.

Minden háziasszony és anyja

Üdvözölhető, aki egészség, takarékoság és józanság tekintetéből a Kathreiner-féle Kneip-malátakávé-t (mely csak is az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Napirend.

Naptár: Vasárnap, február 3. — Római katolikus: F. Hetvendé v. — Protestáns: F. Anszár. — Görög-orosz: (január 21.) G. Triod. — Zsidó: Sechen. 14. — Nap ké: 7 óra 9 percek. — Nyugszik: 4 óra 47 percek. — Hold két: dél-után 3 óra 55 percek. — Nyugszik: reggel: 5 óra 59 percek. Hold ölte át: délután 4 óra 30 percek.

A nimszterek nem fogadják.

Nemzeti Múzeum. Régiszeget. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi társai 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

UTMUTATÓ.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, es. és kir. udv. szállítóh B. dapest, VII. K. repesi-ut 36) Zngor-tervek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarok Zenelopala. Mgejelnt: MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA, melynek segélyeivel a tünkötön töléletossággal és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalaokcsinai Részvény-társaság. Befizetett részenyitőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bank Gyula. Központ: VI. Andrássy-ut. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték közlarsány helye: IV. Koronaherczeg-utca H. Köz-zalagütözetek: IV. Károly-kört 16.; IV. Koronaherczeg-utca 2b.; Zsábrus-utca sarkán; VII. Király-utca 57.; VIII. József-kört 2.; VIII. Üllői-ut 6. sz.

Előző érvényli kifizestéséi Egyetl Budapestben. VI. ker. Teréz-kört 40-42. szám. Alapított 1883. évben. Kifizetett részvételékek 1892. december hó 31-ig 1.690.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kifizestási biztosításokra 300 frttól 10.000 frt.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. február hó 3-án.

Délután 3 órakor mérsékelt helyekkel.

A feleségem nem sikkes.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták Busnach és Debrit. Fordította Góth Sándor.

Személyek:

Chaponet	Hegedűs	Saturnin	Szerény
De Profol	Góth	Beauresson	Gyöngyi
Barbott	Balassa	Alexis	Bárdi
ChaponetRaoul	Tapolczai	Nanine	Harasztly
Gabriella	Csillag T.	Montezuma	Pécsi
Eulália	Nikó L.	Guadalquivir	Borzótei

A titkos rendőr.

Böhözát 3 felvonásban. Írta: Antony Mars. Fordította és átdolgozta: Heitai Jenő.

Személyek:

Bricard	Hegedűs	San-Galetto	Szerény
Cyprienne	Kalmár	Mazurka	Berzétay
Pitoizel	Gál	Pidoux	Vendrei
Alice	Pécsi P.	Borniche	Gyöngyi
De Margency	Góthi	Cordesse	Szathmáry
Gotiéres	Bihari	Cabasso	Zyózó

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. február hó 3-án.

D. u. 2 1/2 órakor, bérleten kívül, mérsékelt helyekkel.

Ingyenlők.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Írta: Vidor Pál. Zenéjét szerették Szentirmai és Serly.

Személyek:

Boross János	Németh	Fürgéné	Siposné
Mari, neje	Izsóné	Jani, a fia	Vidor
Luiza, leányuk	Kápolnai	Kis Sári	Küry
Weiner Vilmos	Szirmai	Kovács	Tollagi
Balog István	Szerdahelyi	Wurm	Ujvári
Bodi Ferenc	Kiss M.	Stark	Kenedich
Gangos Eszter	P. Lukács	Yarga	Gondos

Este:

Harmadszor:

A modell.

Operette 3 felvonásban. Írták Leon Viktor és Held Lajos. Fordították Ruitkai György és Makai Emil. Zenéjét szerette Suppé Ferenc.

Személyek:

Coletta	Bárdy G.	Nicolo	Kovács
Silvia	Krecsányi	Clava	Ujvári
Stella	Bojár	Madrini	Delli
Stürjo	Németh	Martinezza	Erdélyi
Tantini	Kenedich		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ

Vasárnap, 1901. február hó 3-án.

D. u. 4-kor mérsékelt helyekkel:

1848. A szabadságharc története,

Írta: Hentaller Lajos.

Este:

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Írta Pekár Gyula.

Kezdeté 1/8 órakor.

MANDL JÓZSEF

korhelyleves-csárdájában

VI. Nagyzező-utca 21.

a magyar artisták otthonában

egész éjjel friss meleg ételek, a legkitűnőbb balatonvidéki borok és friss Dréher sör kaphatók.

Dreher Antal

cs. és kir. udv. kamarai szállító

kőbányai serfőzdéje

palacksőreit

(eredeti töltés a serfőzdében), a legolcsóbban megállított árakon és pontos szállítás mellett.

A szállítás eredeti 25 és 50 üveget tartalmazó ládáikban történik bérmentes házhoz szállítással.

Kisbő mértékben kapható minden nagyobb csomag- és fűszerkereskedésben.

FOLIES CAPRICE.

3 ujdonság! Ma 3 ujdonság!

11 órakor:

„Gebrüder Zifferblatt“

Böhözát Leitner H.-től. — Személyek:

Oblatt } vidéki kereskedők --- Schönberg
 Naschitz } --- Rott
 Zifferblatt Róza } sógornők --- Ferenczsné
 Zifferblatt Fanny } --- Schindlerné
 Zwetschkenstiel Salome, bába és
 masszirnő --- Weissen
 Szabadvári } gigerlik --- Steinhardt
 Vörösházi } --- Ormai
 Birósági végrehajtó --- Pfeiffer
 bocsi --- Peterdi
 Kati, cseléd --- Bayer
 A tejes-ember --- Echten
 Egy fiakkeros --- Juhász
 Egy boltiszolga --- Jaulus

Történi Zifferblattéknál.

Előzőleg: 10 órakor:

„Fogat-fogért.“

Eredeti magyar bohózát.
 Írta egy fogász. Rendező Rott S.

9 órakor: 9 órakor:
Ungekehrt heisst auch gefahren.

Böhözát.

Ez az

5-rétű gallér minden alakban darabja --- 12 kr.
 5 - kézelő pária --- 22 kr.
 Férő ingek kitűnő minőség, sima --- fűt 1.-1.50
 redős --- fűt 1.30-1.80
 Bálí --- fűt 1.35
 Copper alsónadrág, kintő minőség --- 67 kr.
 Francia gombókkal --- 85 kr.
 Férő, tiszta selyem magánkötő nyakkendők ---
 remek színekben, darabja --- 39 és 48 kr.
 Legnagyobb férfi- és női bálí és színes bőrköttyük, pária 95 kr.
 Fegyverektesti férfi- és női-határnyak --- 18-49 kr.
 Bol-ébermetek óriási választékban, valamint férfi- és női-
 ernyek. — Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legpontos-
 sában eszközöltelek.

GRÜNFIELD LAJOS

uri- és női-divat nagy áruház
Budapest, IV. Károly-körút 28. sz.
Központi városaház épület.

1. Haggenmacher H.-Sörfőzdé

Megrendelési helyek: Budapest, V. Kádár-utca 5. Haggenmacher Kőbánya; Haggenmacher Budafok.

HOTEL „UNION“ SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, ét-terem, telefon, villany-világítás.
Utazóknak kedvezmények.

Zsebórák

5 évi jótállás mellett
 részletfizetésre
 kaphatók
Polgár Kálmán
 órá- és ékszer-üzletben
 Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
 Vidékre árjegyzék bérmentve.

Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett --- 30 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl --- 3.50 frt
2 ágy, fényezett --- 22	1 íróasztal, 3 fiókos --- 18
1 éjjeli szekrény, fényezett --- 8	1 hálószoba, matt díofa --- 100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett --- 14	1 hálószoba, faragott --- 130
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt --- 30	1 garnitúra cépre- vagy bourette-behuzat --- 55
2 ágy, magas, díofa, matt --- 28	1 garnitúra selyem-behuzat --- 80
1 éjjeli szekrény, díofa, márvánnyal --- 8	1 garnitúra plüss-behuzat --- 80
1 kredenc, 4 ajt, fülkés, faragott, márv. --- 48	1 szalonasztal --- 10
1 diván, magas támla szőnyeggel --- 40	1 csomol márvánnyal és tükör --- 28
1 ebédlő-asztal, díofa, matt --- 12	

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.
fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Dósa Kálmán

Kérem!

Tessék próbát tenni az elismert kitűnőségű „SISAK“-KAKAO-val

és „SISAK“-CSOKOLÁDÉ-val

Kezességgel a legtisztább és mindemellett legolcsóbb hollandi gyártmány.

Kapható az összes jobbfejta gyarmatáru- és osemegés üzletekben.

Magyarországban is a legismertebbek és leginkább használtak mert mindegyikükkel a legjobb minőségű kávépörkököt készíthetjük. Kézi és gépi úton. Legújabb szerkezetű szab. gyorspörkölők kintővel, parmentesen pörkölnék és páramentesen hűtenék. Előnyös szab. gyorspörkölők léli üzemi. — Kiszárazó kávé, fűszer-sztyófu-stb.örök.

Több mint 44.000 darab készült.

Emmerich gépgyár és vasöntő
van Gülpen Lensing & von Gimborn
EMMERICH, RHEIN.

Kassay Adolf.
 Legújabb levelező, öndíjazott és házi titkár. A közönséges eldobható, olcsó, mindenféle levelek, meghívások, ajánlatok, szerződések stb. mintával. Ára fűzve 2 kor., kötéve 2 kor. 40 fill. Az öszög zártos beki-
 dás esetén bérmentve kitéhető meg. Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodlaner F. és Fia) es. és kir. udvari könyvkereskedésben, Budapest, Andrássy-ut 21. szám.

Az egyesült pokrócgyárak maradvék raktárának fél áron való eladására nyertem megbízást s ezért ajánlok

téli pokrócokat.

Ezrek mennek Carlsbadba,

hogy rossz gyomrukat kicseréljék és újra jól emésztzenek és erre alkottok — néha hiába — egy vagyoni, pedig ezt a célt otthon kénytelenben, kevés költséggel elérik a

„PEPSIN-BOR“

A használata által, mely az ételt megemésztést segít és a gyomort rövid időn tökéletesen helyreállítja. Az én pepsin-borom kedves illú és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér, 5 üveg franco küldve 12 kor.

ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Kapható Budapestén: Török József gyógyszerész úrnál, Egger-Féle Nádor-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Tapasztalataim, melyeket több évi működésem alatt bécsi, német és belgiumi gyógyszerárakban szereztem, arra indítottak, hogy a dr. Kvapil orvosi utasítása szerint összeállított

Kárpáti egészségügyi labdacsokat

(malackai labdacsokat)

forgalomba hoztam, melyek eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomorhaj, felfúvódások, szédülés, fejfájás, váltóház, aranyér, bőrküttlések, kövszény, vízkór és vesebajok ellen a legfeyesebb sikerrel alkalmazhatók.

Székütlésű főraktár: Friedrich János gyógyszerész Malackán, Pozsony megye.

Raktár: Budapestén: Török József gyógyszerész, Király-utca 12.

Egy skatulya ára 21 kr., egy tekercs 6 skatulyával 1 fűt 5 kr. Ha a labdacsokat árához 20 kr. mellékelteik, akkor a megrendelt mennyiség az összes birodalomba bárhová bérmentve küldetik.

Figyelmeztetés!

Csak akkor válódíha minden használati utasítás a melletti védjeggyel van ellátva és minden doboz födelén a készítőknek egész címe látható. Minden más efféle labdacsokat mint nem valódiak vissza-utasítandók.

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész úrnak Malackán.

Van szerencsém önnök tudására adni, hogy az ön „Kárpáti labdacsokat“ az egyedüli gyógyszer, mely egészségemet már több éve óta fontartja, azért minden ismerősemnek a legforróbban, mint a legjobb és leghatásosabb gyógyszer ajánlom. Kérem tehát utánvétel 2 tekercs labdacsoat küldeni. — Szatymáz, 1900. dec. 17. Kiváló tisztelettel Marschall Lajos, cipészmeister.

Tisztelt gyógyszerész ur.

Szávekedjék az ön kitűnő hatású kárpáti egészségügyi labdacsoából saját használatomra 2 tekercset küldeni. Köszönetem mellett maradvék tisztelettel Cegléd-Bercel, 1900. VIII. 4. Dr. Balóss Gyula községi orvos.

Tek. Friedrich János gyógyszerész úrnak Malackán.

Labdacsoának jó hatását a használat igazolja. Kérem tehát küldjön részemre újra öt tekercsrel 6-6 skatulyával utánvétel mellett. Bács-Madaras, 1900. IV. 7. Válcos János plébános.

Tisztelt gyógyszerész ur.

A kárpáti egészségügyi labdacsokat többek által nagyon hallottam dicseéni, minél fogva kérem részemre 2 tekercset postafutóval küldeni. Tölcsván 1900. V. 28. Tisztelettel Juhász János jegyző

Tek. gyógyszerész ur. Van szerencsém tudni, hogy az ön kitűnő labdacsoat az előbbi években és most is használatom és mindig nagyon jó hatásoknak bizonyultak. Azért kérek 4 tekercsrel postafutóval mellét. Derecske, 1900. május 20. Legnagyobb tisztelettel Györfly Lajos földbírtokos.

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész úrnak Malackán.

Van szerencsém önnök tudására adni, hogy az ön kárpáti labdacsoat az egyedüli gyógyszer, mely egészségemet már több éve óta tartja jók, ezért minden ismerősemnek fogom ajánlani, mint a legjobb és leghatásosabb gyógyszer, kérek tehát három tekercs labdacsoat küldeni utánvétel. Török-Szi-Miklós, 1900. VII. 6. Tisztelettel Deák Ferenc földbírtokos.

Tisztelt Friedrich János gyógyszerész úrnak Malackán.

Tisztelettel kérek innét két tekercsrel az ön híres kárpáti labdacsoat, a melyek nálam és az egész családomban jó sikeresen hatnak, hogy azok innét már minden ismerősemnek Stubnya, 1890. augusztus 9. Fávény János építészeti vállalkozó.

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész úrnak Malackán.

Kérem nekem 1 tekercsrel híres malackai egészségügyi labdacsoatból utánvétel küldeni, mert azok hatásos gyógyszer. Én most 13 éves vagyok s azelőtt betegeskedtem, de mióta az ön híres labdacsoat használok, mindig jól érzem magamat. Ezért kívánom, hogy az ilyen szerencsésen észre vesza Tekinteteségöknök mindazon jószágát, melytől a szűkező emberiségnek segíten. Hódos, 1899 január hó 6-án. Tisztelettel Németh Boldizsár gazdász.

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész úrnak Malackán.

Kérem híres kárpáti egészségügyi labdacsoatból 3 tekercset utánvétel mellett megadni. Örömmel tudatom önnök, hogy által koromban nagyon sokat betegeskedtem, de vendek. Néméllel együtt imádkozunk az Istenhez, hogy őt a szerető emberiség javára még számos éven át a legjobb egészségében megtartsa. Kiváló tisztelettel Szelet Kiss János.

F. Szi-Miklós, 1899. évi május hó 12.

Ki akar pénzt!!!

megtakarítani, az lét ócska vásárlása... kétségteljesen jár, hogy bárki meggyőződést szerezhesse... AGULÁR DAVID fia

Gyengeségi állapotok, (Impotentia) ellen páratlan sikert... Dr. MITZGER TIVADAR... HIRNEVES hydro-elektrotherapiai rendelő-intézet

FERNOLENDT

cipő-fényezés, a világ legjobb fényezője, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságot fenntartja.

Oh jaj! Megfojt ez az átkozott köhögés! Egger Mellpasztillait

Kérek kitűnő mellpasztillából három nagy dobozzal. Karlsbad, Weisser Löwe, 1900. április 28. Festlich Schaffgotsch gróf.

Éljen! EGGER-mellpasztilla csakhamar megszabadított!

Millió embernek a Schneider-féle Páfrány-tokoskák (Galandócelhajtó) adták vissza teljes egészségüket. Pantlika gilisztá től a páfrány-tokoskák által...

Fontos sérvbajosoknak. SZENZACIÓSTALALMÁNY. Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismervén, mint a Pollitzer által feltalált sérv- és kór-szab. gumi-különlegesség.

PILULES et SIROP DE BLANCARD. Az orvostudományi Akademiától javallva. VÉRSZEGÉNYES SÁPKÓR

TITKOS BETEGSÉGEKET ideg- és nemi bajokat, sebeket, húgyvesztést, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentia), a bajkór és öntörlesztés következményeit, nőknél fehérfolyást, borbetegségeket és mindenteljes szégyenshikákat (kozmetika) sok évi biztos sikerrel gyógyít Dr. PALÓCZ I. v. kórházi orvos specialista

BUTOROK úny készpénzért, mint részletfizetésre. A leggyorsabb kivitelű legjutányosabbak. Charentreus és Fuchs testvéreknei, BUDAPEST, VI., Teréz-kört 8.

Titkos betegségek ellen 25 évi, részben katonaszerkesztői (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőlegesen ajánlható DR. KAJDACSY, v. cs. és k. orvos. Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-kört 4. sz. I. em.

GUMMI-különlegességekben. Postai megbízhatók, rendelkeznek pontosan és titkosított mellett legbiztosabban utárvetelt eszközök. POLLITZER MÓR és FIA v. cs. és kir. szabad. orthopediai kötszerszerek Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapították 1856.

TITKOS BETEGSÉGEKET húgyvesztéseket és sebeket, az önfertőztetés utó-bajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bajkór utó-következményeit, nőknél fehérfolyást, borbetegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és borbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész- és szülészet-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

Polgár Sándor m. kir. szab. nyert orvos m. kir. kórházi orvos BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 50. Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos- sebészli és betegápolási tárgyakban. Saját gyártmányú, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle sérvkötő, haskötő, görcsér elleni gummiharanya, orthopediai készülékek, műlábak és kezok stb.

Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utó-bajaiban! A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás vértartalmat eltávolítja (a mi az egészegség fölfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és p. étvágytalanságot, savanyú fölbőfödést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörbösöt vértelülést, hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult Dr. Rosa-féle baizsam PRÁGI házikenőcs FRAGNER B. gyógyszer-től PRÁGÁBAN 203-III.

Kiváló fájdalomcsillapító, antiszeptikus gyógyító és a hegedést elősegítő szer. Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vörkélések, pokolvar és genyedéseknél, továbbá körömgennyedés az ugynevezett körömgennyedésnél a kezén és lábujjakon, keményedéseknél, dacanatoknál, mirigydacanatoknál, holttestem képződéseknél stb. 50 évi óta bevált. Dr. Rosa-féle baizsam PRÁGI házikenőcs FRAGNER B. gyógyszer-től PRÁGÁBAN 203-III.

Pályázati hirdetmény. A magyar kir. Államvasutak nyíregyháza-csapi vonalán, Kemece és Demecser állomások között építendő Nyír-Bogdány nevű rakodó állomás magasépítési munkáinak elkészítése tárgyában ezen nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőg kiállított és felblyegzett ajánlatok legkésőbbben folyó évi február hó 15-én, déli 12 óráig a m. kir. Államvasutak debreceni üzemeltetőségének titkárságánál benyújtandók. Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni. Az előállítandó magasépítési munkák a következők: 1. Egy 93.5 m alapterületű földszintes felvételi épület 2. 3 szabadon álló árnyékosítók; 3. állomási gazdasági udvar; 4. szomszódór; 5. sütőkamence; 6. kút; 7. 60 m² alapterületű áruraktár; 8. 10 m hosszú nyit rakodó; 9. egyszerű örmáz melletképülettel, sütőkamencével és kuttal. Az építmenyek tervoi, az építési leírás, a szerződési tervezet és a feltétfüzetek a m. kir. Államvasutak debreceni üzemeltetőségének pályafenntartási és építési osztályában, valamint ungvári osztálymenőkségnél iródayában a hivatalos órák alatt megtekintethők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlatok csatolando építési leírás di nékül megszereshetők. Az ajánlatok horitokai a következő felrakozó látandók el: 1. Ajánlat a Nyír-Bogdány állomáson előállítandó magasépítési munkákra. Bányafény fejében legkésőbbben f. évi február hó 14-én, délelőtti 11 óráig 800, azaz nyolcszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzemeltetőség gyűjtőpénztárára. A készpénzben beletett bányafény után kamat nem követelhető. Az értékpapirok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértékét meg nem haladhatók értékben fogadhatók el. Az üzemeltetőség fenntartja magának az ajánlatok kűt a szabad választás jogát. Debrecen, 1901. január hó 28. Az üzemeltetőség. (Utányomás nem díjaztatik.)

ARÓ HIRLETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szűkebbé bélyegtel kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

KERESLET.

Fehérvarrón. Kiható fehérvarróni munkák kereseteket díjaznak. Védőkörül és kevés ismeretével van. Lujza-u. 14. II. 14. 8430

Breuer nővérek dohányüzeméséje, Teréz-körút 54. szám alatt.

Engelmann Már gyorsajánlatok, IV. ker., Kálmán-tér 2. szám.

Franko Pál könyvkereskedő, IV. ker., Csikvári-palota. (Kossuth-Lajos-utca, Károly-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikerovits dohányüzeméséje, ersepet-utca 50. (Takarékp. épület)

Eckstein Bernát hirdetői iroda, V. ker., Fűző-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetői iroda, IV. ker., Zoltar-utca 7. szám.

Goldsberger A. V. hirdetői iroda, IV. ker., Váci-utca 2. szám.

Haasonstein és Vogler hirdetői iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula hirdetői irodája, VII. ker., Erzsébet-körút 84.

Mosse Rudolf hirdetői iroda, VII. ker., Károly-körút 9. m.

Mexel Antal hirdetői irodája, V. Giziella-tér (Haas-palota)

Schwarz József hirdetői iroda, V. ker., Marokkó-utca 4. szám.

Tenczer Gyula hirdetői iroda, IV. ker., Szerb-tér 8. szám.

Sikray Samu hirdetői irodája, Budapest, Váci-körút 38.

Kernberg Rozália dohányüzeméséje, VIII. ker., Múzeum-körút 18. m.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő, Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza.)

Nemetes A. J. újság-árúka, Rózsá-tér 2. szám.

Ronczecz Ilona könyvkereskedő, Andrássy-utca 48. szám.

Szántó Már dohányüzeméséje, IV. ker., Kelemen-utca 14. szám.

Sopronyi V. dohányüzeméséje, VIII. ker., Kerepesi-utca 1. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő, II. ker., Fő-utca 3. szám alatt

Zipser és König személynégyeséje, Andrássy-utca 4. szám alatt.

Benda József, Andrássy-utca 50.

Blockner J. hirdetői iroda, IV. ker., Rákóczi-utca 2. szám.

Deutsch Miksa, Andrássy-utca 38.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Goldgraber Már könyvkereskedő, Buda II. Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet itt este 6 óráig felvesszünk, naponta megjelentetik a Budapesti Naplóban.

Scottish girl! Did you take your letter from the usual place? anxiously do I wait for the answer. Please answer as soon as possible. 6748

Melyik szép szőke leány volna hajlandó ugyanígy fiatal emberrel levelezni lelni. Jellege Vidéki 100% a kiadóhivatalnál. 8191

Szerencsésen viselkedjen, hátha egyetelen? Miért is nem engedjen elolvasni ezt a levelet? Egészen megrendített. Megbeszélhet-e a kíméletlenségért? Igazán érdekel a veled feltevéseim mellettkedéseim. — Elmézetem, az lesz, hol bocsánatot fog eszedni örökbe hú szőke. — "Sándor" 8199

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetést arcom és pipereikbe hű nevezzen választanak. Logyem tovább is bizalommal és kísértés csak egyszer meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur crème könnyű 50 kr., szappan 40 kr., poude bármily színbe 60 kr., kapható Török gyógyszer. kitűnő közpasta vörös felpelelt kezek ellen próbátégy 35 kr. Szőrtörő biztos eredmény, próbátégy 60 kr. Homlokotömés szőrzetű keltene, a r. d. két végkép kisimítja darabja 1 ft 50 kr. Hajvizez pártalán! 1/4 óra alatt bármily 653 hajnak eredeti színét visszazná, soha se lehet lemosni, 2 óra 3 ft (3 óráig elengedő). Korpa és hajhullás ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismerő levelek bizonyítottam. Utánvétel bárholra küldöm. Mandi Ida, Budapest, Károly-körút 2. (Kossuth Lajos-utca sarkán.)

Magas állásu állami hivatalnok. Éves, előnyös, szociális külső, felelősségű elvált barátságos részre, keresek egy elhatározást. 30 és 40 év közötti hölgy, kiknek 100,000 forint vagyonuk van, felmentkeznek "Bizalom" jelleg alatt. Diszkreció becsületbeli dolog. 8192

Bramante. Levélnek durva hangja túl menő minden határokon, engem nem érthet. Képzeld, ühítt és megmondatlan, ki meg lovaslan sem tudna lenni. Elegenden soralban éreztem annak igazát, hogy "styl c'est l'homme méme"! Nem akarom és — meg kellett ismernem. Ideális. 8749

Könyvtár

és tiszta új olcsón eladó, III. ker. Korbácz-u. 23. ajtó 7. 8187

Gőzgépek gumaképes használt állapotban, 275 lóról 12 lóról, csapószekrények is, 10, 15, 18, HP féltáblás Compond, 8 lóról 10 lóról, eladó, esere utján is Kálly. Isabella-utca 90, 8192

Egy 10,000 létel számláló vidéki városban, megyei székhely, a vásártér közepén közelében, hol 7 óráig van vásár, 12 hónapra vasár, a legnagyobb forgalmú helyen, a vendégközléssel teljesen berendezve szálló és vendéglő, más vállalat miatt eladó. Szűkebb körbe 2000-2500 ft. Ajánlatot a "Szállók" címen elfogad a kiadóhivatal. 3508

Két csinosan burorozott, külbejárásu utcai szoba, annál jutányosabban eladó, Kerepest-ut 55. III. em. 36. 3509

Egy postai- és telegrapha házmesteri állást elad elnyerni. Cím: Szekeres János, Ferenc-utca 18. I. emelet 17. ajtó. 3440

Ruha-varróné kifizetőn járva, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készít el. Renovációkat is végez kitűnő ízléssel. Cím: Öry. Lederer Lipótné, Wesseli-utca 56. I. em. 8044

Úgyes fodrásznő ajánkozik uridőgyeknek. Vörösmarty-utca 46. földszint 4. 814

Privát kutató Budapest, VI. Váci-körút 39. II. 15. Kégyes megbízások, megfigyelések, nyomozások elvégezt. Található 9.00-12.00-ig. 7923

Emendi lakás 10 koronáért kapható: Breuer Ignácnál Tiszassal. 8014

Ház örökeny. Egészen újjonna épület 800 [6] szobával, 10 szobával, nagyon alkalmas vendéglőnek, közbejötti családi résznek is. Igényesen olcsón eladó. Bővelhet: Király-utca 71. a vendégközlőben. 8502

Pénzügyi kizárólag fővárosi katonatisztek, közhatalnokok és honoráriók részére 500 koronáig rövid időtartamra rögzített, megfigyelések, nyomozások Guttman Kerepest-ut 18. II. em. Értekezés egész nap. 8492

Kitűnő háziok kapható mérésért árán egy Budapestre most felköltözött intellig. családnál. Múzeum-körút 41. második lépcső 1. sz. 8493

Úgyes szabóné ajánkozik házakhoz és házon kívüli is, mérésért díjazást. Napszínház-utca 24. II. 19.

Csinosan burorozott különbejárásu utcai szoba fűrdőszoba használatú eladó, esztétik elállítás. Úgyes, annál jutányosabban burorozott, külbejárásu udvari szoba szinten eladó. Erzsébet-körút 21. II. 20. 3514

Angol és francia tárgyalati órákat és leckéket ad fiatal angol hölgy, mérésért díjazást. Szűkebb körbe 2000-2500 ft. Ajánlatot a "Szűkebb körbe" címen elfogad a kiadóhivatal. 3514

Szépén burorozott hónapos szoba, egy úr részére azonnal lakás. IV. ker. Múzeum-körút 10. III. em. 24. 8511

Hajdatalló biztos és kipróbált szer Szab. hajkorpa és hajhullás ellen, 1/4 literes üveg 1 forint 50 kr. Fő-utca Gy. (ezek Török K.) Budapest, Király-tér 3. szám I. em. 7. A Török József gyógyszerésznél, Király-utca 12. szám. 8598

Zongora majdnem új, Károlyi-utca 12. szám. 8599

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Használt férfruhákát legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV. ker., Kristóf-tér 3. Kivánata a vevő a helyszínen megjelenik. 8160

Hazai Ipartermelőket Ismertetője.

Ruházati ipar. Legjobb egyenruhák, legszép díszöltönyök, legolcsóbb liberák, valódi olasz vivőszerek, Tiller Mű- és Társas. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV. Váci-utca 35. szám.

Sirshler-féle szék- gyár Budapest, VIII. Baross-utca 138. Telefon 53-12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédöltözékben a leggyorsabb és legfinomabb kivitelű, egész bőrúthúzzal, bőrtétellel, valamint náddal. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Szítakéreg, fagyapot, seprű- és kefenyelek minden méretben, a legjobb minőségben kaphatók Schwarz Mendel gőzfűrés- és fagegmunkáló gyárában Palotán, Maros-Tordamegyén. Központi iroda Szászrégen.

Wolfner Gyula és társa gépnyomós Ujpesten.

Gép ipar. Rök István Budapest, IX. Soroksár-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, gépjépek, vízmoz., gőzmoz., gőztégia, olajgyári- és borszárti berendezések.

Beschner A. M. és fia, m. kir. udvari mű- örökítő, Budapest, VII. külső Váci-ut 119. Erőtelvények, díszitemyek és szoboröntvények.

Sangerhausen gép- gyári magyarországi gyárlépe. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapest VI. Váci-körút 57/a. "Hungaria-Drill" és mindennemű gazdasági gépek.

Hirmann Ferenc fémtöredék és ércaru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklóssy-féle acél- mű- gyár Pelsőc. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerzőmokat. Árjegyzék kérésre.

Papir ipar. Első magyar acéliról, tollszár- és indigo masolópapír. Schuler József, Budapest. Gyártelep és iroda VI. Dálnok-u. 26. sz. Gyárt vizeni osztályban: Fényezőanyag negatív és pozitív masolópapírt és vész- papírt. Rajzmasolópapírt és olajlapot. Fénymasolatok azonnal készíthetők: negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Agyag és fűvegipar. Lederer Márton, Éled (Biharm). Tűzálló (chamotte) téglá, disztógyák piros és fehér, alagsóvegek, gyári kemény téglák, francia bornyolt tőtesőrcék, kitűnő mész.

Butor ipar. Tornatermek teljes berendezést és felszerelést vidékre is, olváltal a legelőnyösebben Seffer Antal ipartelepe Budapest IV. Károly-utca 1, boltzám 12. (Központi városzház épület). Árjegyzék kívánatra ingyen.

Bőr ipar. Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyár: Ujpest. Iroda: VII. Károly-körút 3. Ló-, juh-, gőzsző és kárpót-, talp-, blankbőr-, hajló-, varró- és kötőszájak, hadfelszerelési cikkek.

Köznepsztyál.

Ósi menesikolt ... 4 ft Téli kabát ... 7 ft Felöltő ... 4 ft Ferenc József-kabát (Gehrock) ... 3 ft Téli nadrág ... 4 ft

Rothberger Jakab, Kristóf-tér 2. I-6 emelet.

Butor

szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fölvilágosítással szolgál

Varga Ignác

hiteltőnök BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 2., butorraktárban.

A legújabb árjegyzék több mint 388 képpel 25 kr-nak bélyegben való beküldése ellenében franco küldjük.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros BUDAPEST, Üllői-ut 66. szám.

hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel- és külföldi fannemből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbben jó állás mellett. Raktárak vidéken is.

Nevelőnő

okl. északnémet gyermek-kezelőnő, több évi bizonyítványokkal az első magyar grófi családoktól, ismét előlélt családnál óhajt alkalmazást. Több kitűnő német benne szinten állást keresek. Magyar okl. nevelőnőket pedig sürgetően keresek 600-1200 korona évi fizetéssel.

Szegheőné S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dassewffy-utca 22.

Csak Szándok!

(10 g Santol 3 Satal 3 Cubeb, 1 Terpin olaj) azonnal hatnak és mindig utócsiga nélkül légyon-4 hüvelybe beengedve az ő felekedésnek. Ára 1 üveg 30.70 fillér. Forrást. Budapest. Tűré gyógyszerésznél királyi utca 12.

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetést arcom és pipereikbe hű nevezzen választanak. Logyem tovább is bizalommal és kísértés csak egyszer meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur crème könnyű 50 kr., szappan 40 kr., poude bármily színbe 60 kr., kapható Török gyógyszer. kitűnő közpasta vörös felpelelt kezek ellen próbátégy 35 kr. Szőrtörő biztos eredmény, próbátégy 60 kr. Homlokotömés szőrzetű keltene, a r. d. két végkép kisimítja darabja 1 ft 50 kr. Hajvizez pártalán! 1/4 óra alatt bármily 653 hajnak eredeti színét visszazná, soha se lehet lemosni, 2 óra 3 ft (3 óráig elengedő). Korpa és hajhullás ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismerő levelek bizonyítottam. Utánvétel bárholra küldöm. Mandi Ida, Budapest, Károly-körút 2. (Kossuth Lajos-utca sarkán.)

Nyomtatva a „Patria” irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körförgőgépén, Budapest, IX. Üllői-ut 26.